

รายงานการประชุมสภาวรางรัฐธรรมนุญ

ครั้งที่ ๓๖

วัน ศุกรที่ ๒๔ กันยายน พุทธศักราช ๒๔๗๓

ณ พระที่นั่งอภิเศกคีต

เริ่มประชุมเวลา ๙.๕๐ นาฬิกา

ประธานสภาวรางรัฐธรรมนุญ : วันนี้มีสมาชิกมาประชุม ๓๓ คน เป็นของประชุมแล้ว ตามระเบียบวาระที่ตั้งไปใหม่ที่อาประจำวันศุกรที่ ๒๔ กันยายนนั้น ยังคงไปออกข้อหนึ่งซึ่งยังคงมาคือเรื่องจะให้พระมหากษัตริย์ ทรงมี พระราช อานาจ ประกาศกระแ่ พระบรม ราช โองการให้มี การ ลงคะแนนเสียงของประชาชนทั่วประเทศ หรือส่วนใดส่วนหนึ่งของประเทศหรือไม่ ซึ่ง นตกไปเข้าเจ้าเดียด เพราะฉะนั้นเราจะต้องว่าข้อนี้ยังคงอยู่ก่อนระเบียบ วาระที่ตั้งไปให้ใหม่วันนี้ เพราะฉะนั้นระเบียบวาระอันขอให้ท่านพิจารณา เรื่องจะให้ พระมหากษัตริย์ทรง มีพระราช อานาจ ประกาศกระแ่ พระบรม ราช โองการให้มีการลงคะแนนเสียง ของประชาชนทั่วประเทศหรือส่วนใดส่วนหนึ่งของประเทศหรือไม่

นายหยุด ศิวิต : ความประสงค์ที่ข้าพเจ้าเสนอหลักการขอให้ เรียงลงใน รัฐธรรมนูญเรื่อง ประชามติ นั้นเพื่อให้ราษฎรได้มีสิทธิ แสดงเสียง ของตัวโดยตรง ในปัญหาเรื่องสำคัญ ๆ ของประเทศชาติ โดยอาศัยหลัก ที่ว่าอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน อันปัญหาเรื่องอธิปไตยของปวงชนนี้ เป็นปัญหาอันใหญ่กว่าปัญหาอื่น ๆ หมด เป็นเค้าโครงรัฐธรรมนูญที่กำลัง สร้างขึ้น อุปมาเหมือนกับโครงกระดูกของเรือ ถ้าโครงการสร้างไม่ตีไม่

LIRT

มีความรู้สึกเราที่ยัง คนไทยจึงไม่มีการอคติตายมากมายเหมือนอย่าง
 ต่างประเทศอื่น ๆ เวลาที่เราทำมาถึงเวลาแล้วเราจะอ้างว่าไม่ถึงขีดจะอะไร ๆ
 ไม่ได้ นอกจากจะถ่มคำว่าเป็นประชาธิปไตยไปจากประชาชนเหมือนที่เราควรอ้าง
 ได้ อีกเรื่องหนึ่งที่น่าสนใจเป็นประธาน ๆ ที่เคารพของข้าพเจ้า บอกว่าอะไร
 เป็นประชาธิปไตยอันแท้จริงฟังพูดตามทฤษฎีแล้วด้วยกัน ๑๗ ด้านคนปกครองท่าน
 ว่าเช่นนี้ข้าพเจ้าไม่เห็นด้วย ชั่วคือการเมืองของข้าพเจ้าคือการทำหนังสือพิมพ์
 นั้นข้าพเจ้าเข้าใจว่า ทฤษฎี ที่แท้ของประชาธิปไตยในภาษาการ เมือง นั้นคือวิธี
 ปกครองที่ รัฐบุรุษปกครอง ตัวเอง โดย ตรงหรือโดย ทางอ้อม เพื่อประโยชน์แก่
 การเสมอแห่งการเสมอภาคของประชาชนทั่วไป เป็นวิธีการปกครองโดย
 เสมอภาคคือ ราชฎร โดย ทุก ๆ ตัวคนเป็น การ ปกครอง ที่ตรง กันข้ามกับ ราชา
 ธิปไตยและอริโตเครซี คือวิธีปกครองของขุนนาง ข้าพเจ้าขอพูดถึงท่าน
 สมาชิกผู้มั่งคั่งมีคนหนึ่งว่าคือหลวงประเทือง ฯ ข้าพเจ้า ขอประทานโทษที่ออก
 ชื่อ ซึ่งเป็น ฝ่ายค้านในวัน ก่อนท่าน ทำวาทะ พวก ส.ป.ค.ว่า ท่าน ว่านั้นแหละมันเป็น
 ประชาธิปไตยอันแท้เป็นการแสดง ให้ข้าพเจ้าเห็นว่าท่านค้านนั้นมีความเข้าใจใน
 เรื่องประชาธิปไตยอย่างตรงกันข้ามทีเดียว ส.ป.ค. นี้ไม่ใช่ประชาธิปไตย
 มันเป็นการปกครองอย่างทหารหาใช่เป็นประชาธิปไตยไม่ เขามันสำคัญ ๓
 ประการขอให้เห็นใช้โตมเดียวขึงบริตานิคา હતัก ๑ พ่อแม่ของเด็กที่เกิด
 ต้องเอาลูกไปให้กรรมการ ควบคุมกรรมการ พิจารณาว่า เด็กนั้นควรที่จะเลี้ยงไว้
 หรือไม่ถ้าเลี้ยงไว้เด็กไม่แข็งแรงก็ทำลายชีวิตเด็ก ถ้าเลี้ยงไว้เด็กให้เลี้ยง
 เพราะฉะนั้นเด็กชาย ๗ ของรัฐบาลรับเอาไป เด็กเด็กเหล่านั้นได้รับการศึกษา
 ในทางวิชาการอย่างเข้มแข็งมันต้องการความรู้วิชาการเช่นเลขณานาที่ ไม่ใช่เรื่อง
 ที่จะเอาใจใส่

ประการที่ ๓ เด็กโตจนถึงอายุ ๒๐ ต้องเป็นทหาร อายุ ๓๐ ึ่ง
 มรณนิตินาจะ พวกส.ป.ค.มีคุณสมบัติ ๓ ประการดังต่อไปนี้

- ๑. ต้องมีทะเบียนเกิด
- ๒. เป็นคนของรัฐบาล
- ๓. เป็นสมาชิกสโมสรกันเอง

ถ้าได้ ๓ ประการนี้จึงจะเป็นขุนนางได้ นอกนั้นก็เป็นไพร่ราษฎร
 วิถีโตเกิดเขียนไว้ว่าในรัฐธรรมนูญของ ส.ป.ค. มี พระมหากษัตริย์ ๒ องค์
 ๑. ท่านองคมนตรีแห่งพระองค์การปกครองเป็น Absolute Monarchy
 ๒. สมบูรณาญาสิทธิราช และผู้นำเสมอไป นหรือตัวอย่างประชาธิปไตย
 กัด ที่คุณหลวงประกอบยกขึ้นขอให้บ้านเมืองไทยเราห่างไปร้อยโยชน์แสน
 โยชน์เกิด ที่ข้าพเจ้าไม่ทวงเลยเพราะว่าไม่ใช่ยุคคิของข้าพเจ้า และ
 ประการหนึ่ง ข้าพเจ้าก็ยอมว่าพูดอะไรตรงไปเพื่อสนับสนุนประชาธิปไตยแล้ว
 ก็จะมีผู้คัดค้าน แต่ว่าข้าพเจ้าขอพูดแต่เหตุผลและ หลักการ จริง ๆ ตาม
 รัฐธรรมนูญใหม่ หรือเก่า ของเราก็คตาม นึกความประชาธิปไตยไม่ใช่หมอก
 เรือง เราเขาอ่านาจุดประสงค์ของเรานให้อยู่กับสภาพแทน กฎหมายใดที่สภา
 ผู้แทนนั้นออกไปแล้วไม่มีใครดต่างได้ จะมีก็แต่ถ่วงเอาไว้เท่านั้น เมื่อถ่วง
 ไว้ถึงกำหนดแล้วก็ประกาศใช้เป็นกฎหมายได้ ไม่ว่าจะกฎหมายนั้นเป็นผลร้าย
 หรือผลดีคือประเทศ ก็ต้องใช้ข้าพเจ้าคำนึงถึงเรื่องนี้เพราะรัฐสภาได้มีการ
 กระทำที่ข้าพเจ้ามากในสภาผู้แทนราษฎร ข้าพเจ้าขอขมาแด่ดวงใจท่านเพื่อ
 ท่านจะได้พิจารณาควรให้อำนาจอธิปไตยแก่ใครแน่ เมื่อปี ๒๔๗๓ รัฐบาลได้
 ออกปรามคอมมิวนิสต์เป็นการใหญ่ จับตัวผู้คิดก่อการและคนสำคัญเข้าขังกว่า
 ๓๐๐ คน และทำตายตั้งขึ้นมาเมื่อสมัย ๒ ปีมานเมื่อครั้งนายบรวิศา เป็นนายก
 รัฐมนตรี ได้ แก่ ไชยยอมให้ ตักษิ คอมมิวนิสต์ ๓ ปี ก็เป็น คอมมิวนิสต์
 กันได้.....

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : เคยขอ ท่านสมาชิกผู้แทนราษฎร
 หนึ่งร้อย คือว่าจะพูดอะไรท่านมีสิทธิ์จะพูดได้ แต่ข้าพเจ้าขออย่างเดียวขอให้
 ไปกระทบกระเทือนถึงองค์สภาหนึ่ง ข้าพเจ้าอยู่ในฐานะลำบาก เพราะความ

คราวหนึ่งข้าพเจ้าเป็นประธานอยู่ในทางโน้น ได้ขอรับรองทางโน้นเอาไว้แล้ว
 ว่าเมื่อจะพูดถึงสมาชิกหรือคณะกรรมการที่ออกมาถึงสภาบ้าง อัน ข้อเสียที่เกิดขึ้น
 ว่าอย่าให้กระเทือนเลยเพราะคนดงสภา ด้วยเหตุนี้เพื่อเป็นธรรมเมื่อข้าพเจ้า
 ขอรับรองรัฐสภา มีสมาชิกที่นั่งอยู่ในที่นั้นคงจะได้ว่าข้าพเจ้าขอรับรองเช่น
 นั้นจริง คือถ้ามีอะไรที่จะเกี่ยวกับสภาหรือรัฐมนตรี ข้าพเจ้าว่าอย่า รอ
 เสียแต่เดี๋ยวนี้คนดงสภา ที่จริงเขาก็เลยไม่อภิปรายหรือกระทาะทั้งมาถึงสภา
 ร่างรัฐธรรมนุญมากนัก เห็นข้าพเจ้าจึงขอรับรองท่านทุกท่านในที่นั้นว่าเมื่อ
 เราจะอภิปรายขอให้ระวังอย่าไปกระทาะกระเทือนถึงรัฐสภาหรือสภานี้แทน คือ
 เราจะพูดอย่างอื่นก็ขอให้ท่านพูดได้ แต่ระวังอย่าให้กระทาะกระเทือนถึงเขา
 ก็แล้วกัน คือทั้ง ๒-๓ สภาแทน

นายหยุด ศิริวัต : คือที่เกล้ากระหม่อมเรียนต่อที่ประชุมหม่อม
 เรืองอย่างนั้นเอง คือมีเรื่องที่ว่าถ้าถามอำนาจเพียงไรและทำอะไรได้เพียงไร
 และความผิดอันนั้นจนทุกอันนั้นเราอภิปรายรัฐธรรมนุญแล้ว เราควรระวัง
 เหล่านี้ เพราะฉะนั้น ข้าพเจ้าจะพยายามไม่ให้ถกถ่วงถึงข้อดีบริบทของรัฐ
 ธรรมนุญเท่านั้น คนทุกคนต้องมีสิทธิเสรีเต็มที่ในทรัพย์สินของตัว
 ในการทำมาหากิน เราจะได้บรรลุจุดไปในรัฐธรรมนุญแล้วแต่เราต้องรู้
 ว่าในหลักการของคอมมิวนิสต์นั้นจะต้องรับตีมัน ซึ่งหาวิธีทรัพย์สินของราษฎร
 ทั้งหมดให้เป็น ของรัฐหมด และบังคับจ้างแรงงาน ราษฎรให้ ทำมาหากิน อยู่ใน
 รอบเขตบังคับให้ยุติที่ดิน คนดงก็คิดงั้น ของรัฐเข้มนั้นเป็นการขัดกับ
 รัฐธรรมนุญของเราทุก ๆ ฉะนั้นที่ว่าราษฎร ทุกคนมีสิทธิเสรีในที่ดินในทรัพย์สิน
 ดินโดยผู้ใดจะละเมิดมิได้และราษฎรทุกคนมีสิทธิเสรีในการทำมาหากิน ผู้ใด
 จะบังคับไม่ได้ หลักคำคัญของมาร์กซิสต์ซึ่งเป็นคัมภีร์ของคอมมิวนิสต์นั้น
 ท้าวไปถึงห้ามจับมือพระเจ้าของการค้าสนา ไม่ให้มีในหลวง จะมีโลกแต่
 ผู้นำคือคิดเดเตอรัฟเท่านั้น คัมภีร์นั้นขัดกับรัฐธรรมนุญของเราที่สุด แต่
 กระนั้นก็มี กฎหมาย ออก มาได้แต่ ออกใช้กันอยู่ทุกอันหนึ่ง ๆ ที่ไม่ กระบวน

เรียนอย่างไรที่จะไม่ให้กระทบกระเทือนถึงใครเลย เป็นอันเข้าใจกันเองคนเดียว
กัน ตั้งแต่กฎหมายฉบับนั้นออกมามันทุกวันนี้เป็นเวลา ๓ ปี ระหว่างนั้น
เหตุการณ์บ้านเมืองเป็นอย่างไร คนไทยเราทุกคนถูกตั้งไม่ให้มีอำนาจ
ทั้ง ๆ ที่อยู่ข้างของเรากัน มีแต่มี อ.จ.ส. เต็มกระทรวงพาณิชย์ มีคดีเป็น
การวิวาทเรื่องเหตุอันเกินกับสมัย ๓ ปี เวลาอันนี้จะต้องมีคดีขึ้นทุกทีก็ได้
เห็นอ. ๓ ๖ ๗ ออกอ. ๓ ๖ ๗ เป็นเช่นนี้กฎหมายไม่สมควรออกก็ออกไม่ได้
เช่นนี้ ถ้าหากว่ารัฐบาลไปเอากฎหมายปราบอั้งยี่ปราบฝิ่นมาฉบับขึ้นมา
เรื่องในเมืองไทยจึงได้สงบไป แต่ก็ไม่อาจระวัง ๘ จึงหวั่นไปได้ ข้าพเจ้า
อยากจะกราบเรียนถามท่านผู้เกี่ยวข้องอย่างท่านเสนาบดี หรือท่านประธานของ
สภาว่าท่านนั้นไปใดก็อย่างไร เช่นนี้ได้อย่างไรในเมืองที่มีรัฐธรรมนูญ โดย
จะมีข้อแก้ตัวออกว่าไม่รู้คดีก็ยอมรับผิด ข้อนี้แหละเป็นเหตุอันหนึ่งที่ข้าพเจ้า
ขอร้องให้ราษฎรมือจับโดย บางทีราษฎรเขาก็มีความรักก็ได้ ตอนไปขอยก
เป็นข้อเท็จจริงมากราบเรียนให้ทราบ ฝ่ายค้านได้พูดพาดพิงถึงว่าในโอกาสไม่
เคยมี มีแต่เป็นประเทศที่มีประมุขเขากำกัน ประมุขจะต้องมีแต่ประธานาธิบดีเป็น
ประธาน ข้าพเจ้าขอคัดค้านความคิดเห็นว่าไม่มีความจริงเลย ข้าพเจ้าจะ
ยกตัวอย่างมาเล่นที่ท่านหลาย ๆ ประเทศ เป็นข้อเท็จจริงว่าท่านพูดถูกหรือผิด
เพราะคำพูดของท่านนั้นคนที่ไม่มีเรื่องอาจจะเข้าใจผิด ตลอดจนคะแนนเสียง
ผิดไปด้วย ข้าพเจ้าขอตั้งปัญหาตั้งให้หน่อยว่าประเทศในจักรวรรดิอังกฤษ เช่น
บริติช เอ็มไพร์ หรือ คอมมอนเวลธ์ มีพระเจ้าแผ่นดินเป็นประมุขใช่ไหม
เวลาพระเจ้าแผ่นดินนั้นจะเสด็จไปออกัสเตรเลีย นิวซีแลนด์ คานาดา ก็ทรง
เม็ค ป่าเลียมันท์ เองใช้ไหม เวลาไม่อยู่ในประเทศนั้นก็ทรงพระกรุณา
โปรดเกล้าให้ กอฟเฟอร์แมนเนอร์เฮนเนอรัวรา ซึ่งเป็นผู้สำเร็จราชการต่าง
พระองค์ไปงานพระราชพิธีเม็ค ป่าเลียมันท์ แทนพระองค์ใช้ไหม กองทหาร
ของพระองค์เวลานั้นเราเรียกอย่างไร รอยแยต ฮาร์มันท์ ใช้ไหม เป็นประเทศ

ประชาธิปไตยใหม่ ขอให้ท่าน บริเทนนิกา ๑๙๑๔ ทว่าพเจ้ามาอ้างว่า
 อาณาจักรออสเตรเลีย ใช้ประชามติก่อน ค.ศ.๑๙๑๐ แล้วก่อน ค.ศ.
 ๑๙๑๑ ใช้ประชามติในการโอนดินแดนของรัฐต่าง ๆ ให้เป็นของรัฐกลางใน
 ปี ๑๙๑๒ ครั้งหนึ่ง มี ๑๙๑๗ อีกครั้งหนึ่ง ได้ขอประชามติในเรื่องจะส่งทหาร
 ไปรบในดินแดนต่างประเทศ ขอความเห็นว่าจะขอให้รัฐบาลส่งทหารไปรบ
 นอกราชอาณาจักรหรือไม่ เรามีกฎหมายการเกณฑ์ทหารอยู่แล้ว แต่
 กฎหมายนั้นมิได้กล่าวไว้ถึงการส่งทหารไปต่างประเทศด้วย ในการเรียก
 ประชามติปี ๑๙๑๖ คณะเนชั่นที่ยอมให้ส่งทหารไปในดินแดนต่างประเทศมี
 ๑ ล้าน ๘ หมื่น ๕ พันคน ฝ่ายค้านมี ๑ ล้าน ๔ แสน ๖ หมื่นคน ก็เป็น
 อันทหารไม่ต้งไปรบ ครั้นรุ่งขึ้นปี ๑๙๑๗ รัฐบาลยังดูใจอีก รัฐบาลขอ
 ฟังประชามติในเรื่องเดียวกันอีก รัฐบาลแพ้คัดโดยคณะเนชั่น ๑ ล้าน
 ๑ หมื่น ๕ พันคน คือ ๑ ล้าน ๑ แสน ๘ หมื่นคน ในปี ๑๙๑๓ ครั้งหนึ่ง มี
 ๑๙๑๓ ครั้งหนึ่ง มี ๑๙๑๗ อีกครั้งหนึ่งมีผู้แทนกลุ่มหนึ่ง อันมีสำคัญ
 การขอแก้รัฐธรรมนูญใหม่ ทางที่ รัฐบาลจะดำเนินนโยบาย ทางโซเชี่ยลิสต์
 เขา ๆ ไม่ใช่คอมมิวนิสต์ราษฎรได้ตั้ง คณะเนชั่นออกเสียงทั้ง ๑ ครั้งไม่ยอมตามคำ
 เสนอของผู้แทนกลุ่มนี้ เรื่องก็เลยตกไป เพราะฉะนั้นจึงเห็นด้วยประชามติ
 ทั้งประเทศ ๑๙๑๓ ๑๙๑๔ ๑๙๒๒ ๑๙๒๕ ๑๙๒๖ ได้ยกปัญหาว่าจะยอมอด
 เหล้าหรือไม่ ยอมอดเหล้าเป็นประเด็นประชามติบอกว่าไม่ยอมเลยไม่ได้
 กินเหล้ากัน เพราะฉะนั้นคนเอาไปประชามติมากที่สุดใช้ในส่วนรวมส่วน
 แยก และส่วนปลัดย่อย ส่วนรวมนั้นได้แก่ถ้าคนทั่วประเทศ ส่วนแยกได้แก่
 ตามในรัฐ ๆ หนึ่ง เพราะส่วนปลัดย่อยได้แก่ตามคนในจังหวัด ๆ หนึ่ง ใน
 ส่วนรวมนั้นมักเกี่ยวไปในทางให้รับรอง หรือไม่รับรอง กฎหมายพิเศษส่งภา
 ผู้แทนออก อันเกี่ยวกับส่วนรวม ส่วนแยกนั้นเกี่ยวแก่ความประสงค์ของคน
 ในรัฐ ๆ หนึ่ง มีเรื่องสำคัญคือพรอมมิชชันคือการกินเหล้า ส่วนปลัดย่อย
 ทั่วกันตามจังหวัดมักจะเกี่ยวกับการจำหน่ายไร้อ้อยของจังหวัดนั้น มีเรื่อง

เทศบาลองค์วางโรงเรียน โรงพยาบาล ที่กล่าวจนจบนี้เป็นประเทศที่มีพระมหากษัตริย์เป็นผู้ปกครองท้องถิ่น

ตอนนี้ไปขอเรียนถึงประเทศอื่น ๆ บ้างเล็กน้อย ในประเทศยูไนเต็ดสเตตส์ ใช้ระบอบการปกครองที่คล้ายกัน ในรัฐต่างๆเป็นฝ่ายสมาชิกในรัฐสภาแต่รัฐบาลว่าวิจิตรจิตใจความประสงค์ของราษฎรของรัฐต่างๆเป็นอย่างดี จึงไม่จำเป็นต้องเรียกประชุมที่ร่วมบ่อยครั้งนัก ประเทศยูไนเต็ดสเตตส์ไม่ใช่เป็นเจ้าของคำสำหรับผู้เริ่มใช้ประชาธิปไตย ประเทศยุโรปใช้กันมาก่อน อเมริกันแท้จึงนับว่าเป็นรองใหม่ของประเทศเหมือนกันเพราะปรากฏว่ารัฐแยกที่ออกใช้กฎหมายประชาธิปไตย คือรัฐฮากานซาช รัฐโคราโดคา ในปี ๑๘๗๖ รัฐแคลิฟอร์เนียจึงได้ประกาศใช้ การที่ประเทศต่างๆอย่างอเมริกันเอาปัญหาเรื่องกันเหล่านี้เป็นเรื่องสำคัญนั้นก็เพราะเป็นเรื่องใหม่ การห้ามคนกินเหล้าเป็นการกีดกัน ทำลายความสุจริตใจของบุคคลทีเดียว เช่นรัฐบาลออกกฎหมายห้ามกินเหล้า ถ้ามีคนนำค้ายังศาลสูงของประเทศศาลอาชวดังกล่าวออกกฎหมายห้ามได้ เช่นนี้เองกฎหมายต่างๆ เพราะเคยออกกฎหมายมาแล้ว เพราะเหตุนี้ฝ่ายผู้ปกครองจึงต้องขอประชามติเพื่อถ่วงศาลสูงของประเทศก็ต้องเคารพ การวางระเบียบประชามตินั้นอเมริกาโดยละเอียดเพราะมีรัฐธรรมนูญ ตั้งแต่การเงิน การตำรวจ การศึกษา การพาณิชย์ อกร ในบางรัฐราษฎรเอื้อมอาชไปใช้ประชามติในการตั้งข้าราชการ เช่นในตำแหน่งสำคัญๆ ของรัฐ เช่นนายไปรษณีย์ ซึ่งประชามติเรียกว่าโหวตต์ ถือว่าประชามติสมบูรณ์นั่นเอง บิดเขาพาเจ้าชู้กล่าวถึงการเรียกประชามติในยุโรปตั้งเล็กน้อย เช่นสวีเดนมีปรากฏในรัฐธรรมนูญปี ๑๘๐๙ ซึ่งสมัยนั้นเป็นราชาธิปไตยให้เรียกว่าประชามติคนमतชายได้ ๑๘๘๙ ปีแล้ว รัฐธรรมนูญได้ยกเลิกปรับเปลี่ยนแก้ไขให้ทันสมัยหลายครั้ง แต่เรื่องเรียกประชามติคงมีอยู่อย่างเดิมจนทุกวันนี้ไม่ได้แก้ไข เพราะเขาเขียนไว้กว้างๆว่าในเรื่องสำคัญที่เกี่ยวข้องกับประชาชนให้

LIART

ประมุขเรียกประชามติเสมอไป ประเทศเดนมาร์กเคยเขียนไว้ในรัฐธรรมนูญ
ปี ๑๙๑๖ ว่าเมื่อสถานการณ์บัญญัติทั้งสองไม่ตามมาดกตกลง กันในปัญหาใดๆ ก็ให้
เรียกราษฎรมาลงประชามติ ประเทศเดนมาร์กก็บัญญัติไว้เช่นเดียวกับ
ประเทศเชโกสโลวาเกียซึ่งกำลังเป็นข่าวว่าเวลานี้มันบังคับหนักไปกว่านั้นก็
บังคับว่าถ้าคณะรัฐมนตรีไม่ใช้สภา ก็ตกลงกันเป็นเอกฉันท์ได้ออกกฎหมาย
ได้อัน เว้นแต่กฎหมายรัฐธรรมนูญและสถานการณ์บัญญัติไม่อนุมัติก็ให้ประชุม
ราษฎรทั่วประเทศเรียกว่าประชามติตัดสิน ประเทศไอริชฟรีสเตทบังคับใน
รัฐธรรมนูญว่าให้มีประชามติในกรณีที่สภาผู้แทนได้ออกกฎหมายใหม่ และใน
กฎหมายโคชเชเนทไม่เห็นด้วยและมีสมาชิกของ สภา เช่น เคอ อูนิ สภา . ใน ๕
หรือราษฎรมีสถิติออกเสียง . ใน ๒๐ ร้องขอให้เรียกประชามติก็ต้องมีการ
เรียกประชุม ประชาสมติทันที ประเทศสวีเดนซึ่งยังเป็นปวของประชา
ธิปไตยและพระเจ้าอยู่หัวของเรา ทรงศึกษาวิชาการ ประชาธิปไตย อยู่เวลานี้
ใช้ประชามติกันอย่างละเอียดละออ . ในประเทศเขาควบคุมผู้แทนของเขา
อย่างใกล้ชิด ไม่ปล่อยให้ใช้อำนาจประชาธิปไตยของเขาเป็นเครื่องมือทำ
ตามชอบใจ เขาควบคุมโดยใช้ประชามติมากหลาย อย่างต่าง ๆ กัน เรียกว่า
เราพบคอม ข้าพเจ้าอยาก จะอ่านให้ท่านฟังและก่ดจะเป็นเรื่องเสียเวลา
ว่าเราทำกันอย่างไร เรากำลังถ่วงรัฐธรรมนูญเยอรมันอีกประเทศเดียว
ความจริงควรจะเกี่ยวข้องกับรัชชของท่านเดชาฯ ที่ระก่ดถ่วง แต่เมื่อท่านไม่พูด
ข้าพเจ้าก็ต้องเอามาพ่าวหัวหมาขายดอง ในรัฐธรรมนูญเยอรมันมี ๑๙๑๙
ให้อำนาจประธานาธิบดีออกกฎหมายเรียกประชามติตามฉันทาคัย คือไม่มี
ผู้ใดก่กั้นสิ่งใดให้ถือประชามติเป็นกฎหมายสูงสุด และเป็นเครื่องมือใช้
ระงับข้อ โต้แย้งระหว่างสมาชิกนิติบัญญัติคือ Reichtag กับ Reichrat คือเมื่อ
วันที่ ๒๐ มิถุนายน ๑๙๒๖ ประธานาธิบดีผู้เป็นประมุขของชาติได้ใช้ประชามติ
ตัดสินว่า ควรวิปทวิสัยของพระเจ้าเฮมเบอร์ของพระราชวงศ์โฮเฮนโซลเทม
และของมอดกษัตริย์อื่น ๆ ภายในอาณาจักรเยอรมันหรือไม่ มีราษฎรไป

LIART

ออกเสียงมาก มี ๑๕ ล้านคนว่าให้รับ ส่วนคนที่ไม่ให้รับก็มีมากขึ้น ๑๑ ล้าน
คนเหมือนกัน แต่ด้วยเหตุที่คะแนนเสียงของฝ่ายให้รับมีไม่ถึงขีดที่รัฐ-
ธรรมนูญกำหนดไว้ เรื่องนี้จึงตกไป และพระมหากษัตริย์ไม่ถูกรับทรมาน
ข้าพเจ้ามีความประสงค์ให้มีข้อความในรัฐธรรมนูญของเราในทางของรัฐ-
ธรรมนูญเยอรมันปี ๑๙๑๙ คือให้อำนาจแก่ประมุขของชาติได้ขออกฤษฎีกา
รับกรของประชามติได้ตามอรรถาธิบาย โดยไม่มีผู้ใดคัดค้านค่าแย้งได้ เพื่อ
ประชาชนผู้เป็นเจ้าของประเทศจะได้มีโอกาสแสดงความปรารถนาได้เต็มที่

พ.๑.๒๓ น.

ขุนคลังทูลศึกษากร : ในเรื่องเกี่ยวกับประชามติ ข้าพเจ้า
ได้ฟังในการอภิปรายที่เกี่ยวข้องกับอำนาจขยับยั้งของพระมหากษัตริย์ กรูได้คิดว่าได้
คล่าถกกันมานานในเรื่องที่ว่าประเทศไทยจะแสดงในการขอประชามติหรือไม่
แต่มาจนบัดนี้ตามมติของคณะกรรมาธิการได้เสนอในเรื่องประชามติซึ่งไม่เกี่ยวกับการ
ขยับยั้งกฎหมาย แต่เป็นประชามติอีกส่วนหนึ่งซึ่งใหม่จนในรัฐธรรมนูญ
เพื่อเปิดโอกาสให้พระมหากษัตริย์ที่จะทรงขอประชามติได้ หรือในเรื่องอื่น
เป็นการสำคัญและสมควรนั้น ข้าพเจ้าได้พิจารณาและใคร่ครวญดูโดยตลอด
เห็นว่าประชามติดังที่กล่าวนั้นไม่สมควรที่จะบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ข้าพเจ้า
ยังไม่เห็นด้วย ด้วยเหตุผลหลายประการ ก่อนอื่นข้าพเจ้าได้รู้สึกประหม่อมว่า
ว่าประเทศไทยเราไม่มีระบอบการปกครองโดยมีพระมหากษัตริย์อยู่ภายใต้
รัฐธรรมนูญเช่นที่ออกกถาถกนานหรือไม่ ข้าพเจ้าคิดว่าประเทศไทยเราควร
จะปกครองโดยระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์ในลักษณะนี้โดย
ตลอดไปชั่วกาลนาน เพราะฉะนั้นทั้งนี้ทั้งนั้นโดยที่พระไม่ในทางที่จะ
ก่อให้เกิดระบอบอื่น เป็นคนๆที่เกี่ยวข้องกับหาขวัญผู้ใด หรือในเรื่องวิธีการ
ปกครองอย่างอื่นซึ่งจะนอกเหนือไปจากอดีตทางปกครองปัจจุบันนี้ ข้าพเจ้า
ก็ขอคัดค้านและโดยที่ประชามติซึ่งท่านกล่าวมานั้น ความจริงเป็นเรื่องที่

LIART

เหมือนกัน ไม่ใช่จำไม้ดัดเสียเลย แต่ว่ามันเหมาะด้วยกาลสมัย เหมาะด้วย
 กาลเทศะ เหมาะด้วยภูมิประเทศเทศการณื ตัวอย่างเป็นอันมากที่ท่าน
 ผู้มีเกียรติผู้เสด็จไคยกมาขึ้น ข้าพเจ้าใคร่ดูดีกว่าท่าน ได้พยายามหาตัวอย่าง
 จากหลายประเทศในโลกมาแสดงให้เราเห็นว่าประสามตินั้นจำกัญอย่างไรและ
 ใช้อย่างไร แต่เท่าที่พึงดูประเทศที่ใช้นั้นก็รู้ดีกว่าเป็นประเทศที่ไม่ได้ปกครอง
 โดยมีพระมหากษัตริย์เป็นส่วนมาก กล่าวคือส่วนมากประเทศในปัจจุบัณ
 เป็นมหาชนรัฐ เพราะฉะนั้นก็ทางเช่นข้าพเจ้าเห็นว่าเหมาะสำหรับประเทศ
 ที่เป็นมหาชนรัฐเช่นอย่างอเมริกา เราปกครองกันโดยถือเสียงประชามตินั้น
 ตั้งแต่การเลือกตั้งเป็นประมุขของประเทศชาติและมีแทนราษฎรของเขา และเป็น
 เรื่องที่เขาไม่มีพระมหากษัตริย์เขาใช้ข้อปกครองกันเอง เขาก็ยังปรึกษา
 กันเองทำกันเอง อะไรที่เป็นมกดีสุดเขาก็พึงกระทำทุกจน เพราะฉะนั้น
 ประสามติก็เหมาะสำหรับประเทศนั้น ที่ประเทศที่มีพระมหากษัตริย์บ้าง
 ประเทศ เช่นตัวอย่างเยอรมันนี้ และรัฐเยอรมันนั้นเป็นอย่างไร และในที่สุด
 เป็นอย่างไร ส่วนที่ทราบคือซึ่งข้าพเจ้าไม่คิดจะแข็งข้อเข้าเต็มดงไป เพราะฉะนั้น
 ครั้นที่ได้ฉาดูทางอย่างนั้น เป็นช่องทางนำมาซึ่งลัทธิอันหนึ่งหรือเป็นวิจการ
 อย่างหนึ่งในหลาย ๆ อย่างของระบอบมหาชนรัฐ และประเทศไทยเราจะ
 ยินยอมหรือยินยอมหมั้นให้มีระบอบเช่นนี้แต่หรือ เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าจึง
 เห็นว่าจำต้องเสียใจอย่างบังทศองเสียดความพยายามของท่านผู้มีเกียรติที่ได้
 กล่าวมาโดยละเอียดว่าไม่สมควรที่จะบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ เพราะ
 ประเทศเรานั้น เราต้อง การ ปกครองโดยระบอบประชาธิปไตย ที่มีพระมหาก
 กษัตริย์ภายใต้รัฐธรรมนูญดังทุกอัน และระบอบเช่นนี้ถ้าท่านจะดูประเทศที่
 มีพระมหากษัตริย์ในระบอบประชาธิปไตยอย่างหลายประเทศ จะเห็นได้ว่าวิ
 สัยของท่านในบัคนี้ก็มีได้ใช้กันแล้ว อนึ่งข้าพเจ้าขอจะกล่าวภาคพิงไป
 ว่าในสมัยที่เดิมน่า ประทานโทษ คู่หมั้นจะรับสมัยกานเสด็จ เป็นนาย
 รัฐมนตรี หรือต่อจากนั้นซึ่งข้าพเจ้าจำไม่ได้แน่ แต่เป็นสมัยที่การ

LIRT

เลือกตั้ง และสมัชชาเป็นสมัชชาที่การออกกฎหมายรัฐธรรมนูญ จะขอ
 ประชามติเพื่อยกขึ้น ณ นั้น แต่เพราะเหตุใดเดี๋ยวรัฐบาลในขณะนั้นจึงไม่
 ทำลงไป ที่แรกว่าจะขอประชามติว่าเขาหรือไม่เขา รัฐธรรมนูญใน
 รูปนั้นที่เขียนไปแล้ว รัฐธรรมนูญในปี ๒๕๖๑ นี้ แต่ในที่สุดคนที่
 ทำไม่ถึง ทำไม่ถึงทำไม่ถึงทำไม่ถึงทำไม่ถึงทำไป ความยุ่งยาก
 ในการที่จะไปเที่ยวถามราษฎรว่าเขาหรือไม่เขา จะทำอย่างไรจะถาม
 อย่างไร วิธีการก็จะต้องลงไปยังจังหวัด จังหวัดก็ลงไปยังอำเภอ ๆ
 ก็ลงไปยังกำนันผู้ใหญ่บ้าน ๆ ก็ลงไปเที่ยวชี้แจง แม้จะเลือกเอาเขี้ยวแดง
 เขาหรือไม่เขาเท่านั้น และต้องรู้เรื่อง ต้องรู้เหตุรู้การณณ์ จะทำได้หรือไม่ได้
 เหมาะหรือไม่เหมาะในวิธียุ่งยากหลายประการทำนองหลายกรรมคดี ข้าพเจ้า
 จะไม่กล่าวข้างต่อไป นี้เราจะเห็นได้ว่าเมื่อเป็นอย่างนั้นแล้วเราก็ทำไม่ได้
 และเราก็ไม่ทำอย่างนั้น แล้วเหตุใดในเดี๋ยวในการที่จะไปเราจะก่อให้เกิดความ
 ยุ่งยาก เราจะก่อให้เกิดความที่ไม่สะดวกในการปกครองของเราในสมัยนั้น
 และท่านผู้ที่ได้เสนอนักทราบอยู่แล้วว่าได้เกิดมีมติอะไรต่าง ๆ ซึ่งเป็นลักษณะ
 เรียงไม่ต้องการที่จะให้มีในขณะนั้นจะได้แทรกแซงเข้ามาในขณะนั้น เราก็
 กำลังเกรงกันว่ามติเหล่านั้นจะเข้ามาทุกที่ทุกทาง แม้คิดจะร้อนระอุ แล้ว
 เหตุใดในเมื่อเราทราบแล้วว่าวิธีการอย่างนั้นจะมาแล้วทำไมเราจะไม่มีอย่าง
 เดียว จริงอยู่อาจจะมีส่วนท่านที่ทำได้ก็ท้วงติงว่าควรที่เราจะพึงประชามติขึ้นเป็น
 ของสำคัญ เป็นยอดปราณของการปกครองระบอบประชาธิปไตย แต่
 ข้าพเจ้าใคร่ขอเรียนต่อสภาว่าในการปกครองระบอบประชาธิปไตยนั้นในการ
 ที่เราจะถือประชามตินั้น ในบัดนี้เราได้ถือแล้วว่าการที่เราเลือกตั้งสมาชิก
 สภาผู้แทนเข้ามาภาคี หรือที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งสมาชิกผู้มิได้เข้ามามี
 กติ ซึ่งมีข้อสงสัยสภาผู้แทนแล้วเราก็เรียกว่าผู้สภาชน อันนี้เราเรียกว่า
 เป็นการพึงประชามติของการปกครองระบอบประชาธิปไตยอยู่แล้ว เหตุใด
 เราจะไม่ให้มีข้อสงสัยอย่างหนึ่ง ครั้นอยู่พระมหากษัตริย์อาจจะทรงใช้สิทธิ

LIRT

ในบางโอกาส แต่ข้าพเจ้าก็ไม่เห็นว่าเราจะต้องระบุไว้ เพราะมัน
 จะก่อให้เกิดความยุ่งยากคือรู้สึกว่าเขาผลึกชัดกัน และประโยชน์
 ชัดกันถึงข้าพเจ้าโดยก็ปรายมาแถวข้างต้น และนอกจากนั้นอีกอย่าง
 ไม่ทราบวันและศักราช และเขาแน่นอนไม่ได้ เพราะฉะนั้นตัวอย่างดังกล่าว
 จะเห็นได้ว่าเช่นประเทศเยอรมันนเป็นต้น ในกรณีที่จะมีการบรรพทพ
 ของพระมหากษัตริย์หรือ ไม่นับท่านจะเห็นได้ว่าเป็นความปรารถนาของใ
 จะให้เกิดประชามติอย่างนั้น และในที่สุดในการลงคะแนนก็ไม่ถึงดังที่
 ที่ว่าจะต้องได้คะแนนประชามติเท่าใดและในที่สุดก็ใช้ไม่ได้ ข้าพเจ้าเห็น
 ว่ามันเป็นการลงคะแนนก็ใช้ไม่ได้ตั้งแต่ ข้าพเจ้าไม่คิดว่าว่าประเทศไทย
 พลเมืองไม่เล็ดยอดถาด และข้าพเจ้าก็อาจจะรับรองได้ว่ามันส่งมาชกหลาย
 ได้รับรองว่าคนไทยเป็นคนฉลาดและคนไทยฉลาดเสียกว่าคนต่างประเทศเสีย
 อีก เมื่อเป็นเช่นนั้นเราจะไปหาญกล่าวได้ว่าเราเล็ดยอดถาดเสียเต็ม ๑๐๐% นั้น
 ข้าพเจ้าก็ไม่ขอออกความเห็นในเรื่องนี้ แต่ข้าพเจ้าก็ไม่ขอคิดว่าคนไทยเรา
 ไม่ฉลาด มันต้องเกี่ยวกับการส่งมอบหรือการทะเลาะหรือว่าเป็นความเหมาะสม
 กับประเทศของเราหรือไม่ ประเทศเราเป็นประเทศที่ประชาชนพลเมือง
 นับถือพระพุทธศาสนา เป็นประเทศที่ชอบสงบและเป็นประเทศที่ให้เรา
 ปกครองโดยระบอบประชาธิปไตยซึ่งเป็นอยู่ในขณะนี้ เราก็อใจดี
 เพราะฉะนั้น ข้าพเจ้า จึงขอเสนอว่า ไม่ควรมีประชามติในรัฐธรรมนูญดัง
 เสนอนี้

๑๐.๓๓ น.

พระยาศรีธรรมราช : ระบอบประชาธิปไตยมีองค์ที่สูงสุดและ
 เกิดจากองค์คณะที่มาชน เพราะฉะนั้นในการที่จะขอมติมหาชนในกรณี
 ดังกล่าวกระทำได้นั้นเป็นของที่ดีที่สุด และจะเป็นระบอบประชาธิปไตย หรือ
 ระบอบพระมหากษัตริย์ก็ได้มีมติมหาชนเหมือนกัน เพราะฉะนั้นถ้าจะมี

ประชาชนได้ ในระบอบประชาธิปไตยใน ระบอบประชาธิปไตยอยู่ได้รัฐ
 ธรรมนูญก็มีได้เช่นเดียวกัน เพราะฉะนั้นของ ๒ อันนี้ไม่แตกต่างกัน
 ควรจะมีความเห็นทั้งคู่ เมื่อเป็นเช่นนั้นเราจึงควรจะตั้งหลักไว้ว่าเมื่อมีปัญหา
 ใดๆ ถ้าตัดสินใจได้โดยมติมหาชนแล้วก็เป็น การเรียบร้อยไม่มีใครจะมาถ้
 กระทบได้ ท่านที่กล่าวว่ามีแทนราษฎรนั้นเป็นผู้แทนปวงชนอยู่แล้ว แค่อธิ
 ทานเข้าใจว่ามีแทนราษฎรเป็นผู้แทนปวงชนโดยทางอ้อม ปวงชนนั่นเองเป็น
 ผู้มีสิทธิเสียง เพราะฉะนั้นถ้าจะสามารถเวลาใครจะ ใช้ปวงชนได้แล้วก็
 สมควรจะใช่ และถ้าเราจะได้ไว้ในรัฐธรรมนูญนั้นหาใช่ที่เราจะใช้เพื่อ
 หรือ ใช้ตามที่อาจจะใช้ชก ในเวลาถึงหลาย ๆ สิบปี หรือสิบปี แล้วยกการนท
 สมควรจะใช่ตามธรรมชาติของมติมหาชน ทำได้แต่ในเรื่องที่สำคัญแต่เรื่อง
 ที่ประชาชนสามัญทุกคนจะทำได้สามารถจะวินิจฉัยได้ ยกตัวอย่างว่าถ้าเรา
 เห็นว่าควรจะแก้กฎหมายการสมรส ให้ชาย มีภรรยาจาก คนเดียวเป็นหลาย
 คนหรือไม่ก็อย่างหนึ่ง หรือว่าควรจะกโทษประหารชีวิตเสียไม่ให้ใช้ใ
 กฎหมายอาญาอย่างหนึ่ง หรือจะเปลี่ยนระบอบพระมหากษัตริย์
 เป็นระบอบประชาธิปไตยก็อย่างหนึ่งอย่างหนึ่ง เป็นต้น ไม่ใช่เรื่องหนักแผ่นดิน
 ราษฎรสามัญไม่ต้องมีความระแวกวิตกกังวลได้ว่าประเทศไทยเราควรจะมี
 คนเดียวหรือหลายคนอย่างนี้เป็นต้น ควรจะพูดของ ควรจะมีบุตรโหล
 ประหารชีวิตไว้ในกฎหมายหรือไม่ ดังนั้นประชาธิปไตยเป็นของควรมีบัญญัติ
 ไว้ในรัฐธรรมนูญแล้วก็เป็นประโยชน์ในเมื่อเรามีปัญหาสำคัญ ๆ เกิดขึ้นใน
 ข้างหน้าถ้าเราไม่มีไว้ในรัฐธรรมนูญอาจจะมีการตีกรน หนึ่งเกิดขึ้นอย่าง
 ข้างหน้าก็อาจจะเกิดความเห็นกันได้ ขอลประชาธิปไตย ไม่ใช่ใช้ว่าในรัฐ
 ธรรมนูญจะไว้วันพรุ่งนี้ เดือนหรือวัน ไม่ใช่ด้วยเหตุนี้ ข้าพเจ้าคิดว่าถ้า
 เราดำเนินตามแบบของเราแต่แก้ไขเปลี่ยนแปลงพอสมควรแล้วเราควรมีบท
 บัญญัติเรื่องประชาธิปไตยในรัฐธรรมนูญของเรา ข้าพเจ้าขอเสนออย่างนี้

คังน เมื่อพระมหากษัตริย์หรือรัฐบาลหรือจำนวนสมาชิกวุฒิสภา
 ตั้งแต่ ๕๐ คนขึ้นไปเห็นว่าญัตติหรือกฎหมายเรื่องใดหรือการแก้ไขรัฐธรรมนูญ
 ในสิ่งที่สำคัญเท่าอันสมควรจะขอประชามติให้เสนอเรื่องนั้นต่อวุฒิสภา
 วุฒิสภาประชุมกันมีเสียง ๒ ใน ๓ เห็นว่าควรจะขอประชามติในเรื่องนั้น
 ให้ขอประชามติได้ วิธีการที่จะให้ขอประชามติอย่างไร ๆ นั้น เรา
 เขียนไว้ในกฎหมายเดือกตั้งหรือกฎหมายเฉพาะที่ขอประชามติได้
 ข้าพเจ้าคิดว่าถ้าเรามีใจคอกว้างขวางคิดให้รอบคอบไปแล้ว การมีประช
 มติได้ไม่ว่ารัฐธรรมนูญนั้นอันตรายเกือบจะไม่ได้เลย แต่ถ้าไม่มีแล้ว เรา
 เสียใจในบางกรณี อย่างตัวอย่างที่ท่านขุนคองฤทธิฯ ได้กล่าวไว้ในเวลานั้น
 เราขอประชามติไม่ได้ ถ้าเรามีใจในบางกรณีแล้วเราขอได้ คังน

๑๐.๓๕ น.

นายเพ็ชร ราชธรรมนิเทศ : ข้าพเจ้าได้พยายามฟังอย่างคร่า
 เกรงมาในเรื่องที่จะขอให้พระมหากษัตริย์มีพระราชอำนาจขอประชามติได้
 ในเรื่องพระราชอำนาจขยับยั้ง แต่ในที่สุดก็ไม่เป็นผลสำเร็จและได้แพ้คดีใน
 ที่ประชุมไปแล้ว แต่ข้าพเจ้ายังรู้สึกสนใจในหลักการใหญ่ ที่ท่านสมาชิกผู้
 เกียรติหลายท่านเสนอและสำคัญมาก แต่ว่าเขาเถอะ เมื่อแพ้แล้วข้าพเจ้า
 ก็ไม่ขอถกถามพูดอีก แต่ว่ารัฐบาลอาจจะกระทบกับปัญหาที่ว่าจะให้พระมห
 กษัตริย์ทรงขอประชามติได้หรือไม่ ข้าพเจ้าขอพูด แต่ข้าพเจ้าเห็นว่าควร
 จะเป็นอย่างนี้ คือสนใจเป็นมาเดื่อนั้นรัฐธรรมนูญของเราให้ความมั่นคง
 ถาวรได้ ๕ ปี แต่ว่าหนทางปฏิบัตินั้นเมื่อใครมีอำนาจยาวนาน ๆ อยู่นักจะเป็น
 นักเลงใครเดนมักมาก เมื่อมีพวกมากเดอกี่ตกลงกันไป จึงมีวิธีการเปลี่ยน
 การปกครองกันบ่อย ๆ เปลี่ยนรัฐบาลบ่อย ๆ ทั้งนี้เพื่อจะไม่ให้ใครเป็น
 นักเลงใครข้อไข ฉะนั้นบ้านเมืองก็ไม่ถาวร เมื่อเป็นเช่นนี้แล้วข้าพเจ้าเห็นว่าใ
 เรื่องที่นักเลงใครฉวนในบ้านเมืองเรานั้นก็ไม่ควรจะประกันว่า จะไม่ให้พ

LIRT

มากตกไป และถ้าจะมีขึ้นในรัฐสภาของเราได้ก็แก้ไข ท่านก็อาจไม่เป็นไร
 เพราะว่าเมื่อร่างพระราชบัญญัติตกลงมือพระมหากษัตริย์แล้ว พระองค์จะ
 ทรงมีบัญชาได้อีก ๓๐ วันอีกก็ได้ และเมื่อถึงวาระนั้นต้องมีเสียงสองในสาม
 ของสมาชิกทั้งหมด แต่ถ้าเสียงสองในสามหากว่าจะมีพวกมากตกไปแล้ว
 ก็ไม่มีใครจะไปสู้ได้ และท่านว่าพระมหากษัตริย์ทรงยุบสภาได้นั้น ข้าพเจ้า
 ว่าเป็นในหลักทฤษฎีเท่านั้นเอง ถ้าไม่มีใครรับสนองพระบรมราชโองการแล้ว
 แต่ที่ว่าเราจะเขียนเอาไว้แล้ว ก็กลัวว่าหตุการณ์นั้นจะไม่รอดอีก ข้าพเจ้า
 ก็ขอชักค้อย่างง่าย ๆ เมื่อเปลี่ยนแปลงการปกครองแล้วใหม่ ๆ ข้าพเจ้าต้องขอประทาน
 โทษทุกคนที่ท่านเกี่ยวข้อง แต่ว่าเรื่องข้าพเจ้าจะต้องพูดให้ชาวต่างชาติเข้าใจ
 จะต้องชักค้อย่าง เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงการปกครองใหม่ ๆ จะว่ามีบุคคล
 คนหนึ่งหรือบุคคลคณะหนึ่งก็ตาม ได้ร่างโครงการระเบียบเศรษฐกิจใหม่
 ของชาติขึ้น แล้วก็ไม่ถูกเกี่ยวกับในคณะรัฐมนตรี ข้าพเจ้าเข้าใจว่า สมัย
 นั้น ไม่เห็นพ้องด้วยกับโครงการนี้ คิดถึงโครงการนี้แพ้พิศพิศเคอะพิศ
 โดยผู้ร่างโครงการขอมติประชาชนโดยพิมพ์ขึ้นเป็นสมุดปกเหลือง แล้วใน
 การพิมพ์สมุดปกเหลืองก็คล้าย ๆ กับขอมติประชาชน อาจจะไม่ใช่รัฐสภา
 เวลานี้ก็ได้ แต่ทว่าผู้แทนราษฎรจะเข้ามาในวันวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๔๗๕
 เต็มสภา สมุดโครงการนี้อาจจะขึ้นมาอีกก็ได้ แต่อาจจะออกเป็นกฎหมาย
 โดยพระมหากษัตริย์จะทรงมีบัญชาหรือไม่ก็ได้ แพ้ก็มันมีอยู่อย่างนี้ แต่ว่า
 เคารพหตุประเทศไทยเราเวลานี้ เราเองน้อยคนนักจะได้ทราบว่าจะปรากฏ
 สมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวก็เข้าใจได้เท่าไรเวลานี้ เมื่อได้ทรงเห็นสมุด
 ปกเหลืองแล้วก็ได้ทรงพระราชวิจารณ์ออกไป พระราชวิจารณ์นั้นพูดอีก
 นัยหนึ่งก็คือการขอมติประชาชนเหมือนกัน และเมื่อคนใดอ่านพระราชวิจารณ์
 แล้ว คนไทยทั่วไปจะไม่ทนตำราว่าเราจะมีพระเจ้าแผ่นดินทรงคัดท้ายเรือ
 ให้แก่นครขลุ่ย แล้วสมุดปกเหลืองนั้นก็ตกไปดังนี้ เพราะคำของพระมหาก
 ษัตริย์มีน้ำหนักมากในทางจิตใจของประชาชนคนไทย สมุดปกเหลืองก็

ถูกเก็บหรืออะไรก็ไม่ทราบ แต่ว่าหายไป ก็หายไปพักหนึ่ง ความที่ท่านจะคิดถกคือเป็นรัฐธรรมนูญเราฉบับองค์กษัตริย์องค์ใดได้อย่างไร เพราะหลักประกันครอบครัวในทางทรัพย์สินมีดี ดีมีมรดกก็มีอยู่ แต่ระบบชนชั้นจะมีอะไรอีกก็ไม่ทราบ แต่ข้าพเจ้าก็เรียกว่าระบบนักเลงโค เหมือนนักเลงโคของประราชมติประชาชนก็ได้พอกมากเต็มอ แล้วพอกมากดากไป ไม่ใช่จะมีแค่ในถนนหนทาง อาจจะมีเกิดขึ้นในรัฐสภาของเรา ทั้งดงกัญเทณดงกาด่างดงกานไม้ดงกั้น เพราะฉะนั้นโดยตัวอย่างที่ข้าพเจ้ารักมานี้ ท่านก็พอจะเห็นได้ตลอดจากวิถีให้ พระมหา กษัตริย์มี อำนาจ รบมคิ ประชาชนได้ประโยชน์อย่างไร เพราะว่าให้ท่านมาเด้อหนหนึ่งคือพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวของเราได้เข้ามา แต่อีกมีกษัตริย์เต็มว่าเดอด่านนี้ท่านไม่ควรจะออกมาเย็นอย่างนั้นอย่างนี้ แต่อีกมีกษัตริย์ท่านว่าเดอด่านนี้ท่านไม่ควรจะออกมาเย็นอย่างนั้นอย่างนี้ เขาหัดคิดว่าอย่างไรก็ตามแต่ว่าในประเทศไทยเราประเทศไทยชาติเป็นของสูงที่สุดเป็นของศักดิ์สิทธิ์พระมหากษัตริย์อาจจะทรงทำผิดในรัฐธรรมนูญที่มีอยู่ในเดอด่านนี้ แต่ว่าอย่าลืมว่าพระมหากษัตริย์ในสมัยนั้น ได้กู้ชาติไทยก็ไม่ได้ของใช้ระบบชนชั้นรัฐกิจซึ่งดีมี ต่างกษัตริย์ หลก เกณท์บ้านเมืองอะไรใหญ่โค เพราะฉะนั้น คหฺยเหตุนี้ ท่านก็ คงจะไม่ปฏิเสธว่า เหตุอย่างนี้อาจจะไม่เกิดขึ้นอีก อาจจะเกิดขึ้นอีกก็ได้ ด้วยเหตุนี้ข้าพเจ้าก็เห็นว่าเรามีทุนใหญ่อยู่เดอด่านคือ ความจงรักภักดีต่อ พระมหากษัตริย์อย่างหนักแน่นเราอย่าเพื่อเขาทุนไปทิ้งหน้าเสียกับเขาไปบ้าง เดอด่านนี้ของเรานี้เขาที่คนชนกเป็นทุนสำรองของเรา แต่ถ้าเราทิ้งเสียเลยเขาจะเสียใจมาก เสียใจที่ว่าเราละเมอประราชมติโดยเกินไป เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าเห็นด้วยอย่างยิ่งที่จะให้พระมหากษัตริย์รบบมคิ ประชาชนได้โดยนัยที่ข้าพเจ้ากล่าวแล้ว

นายสุวิชัย พันธุ์เกษมสรู : ก่อนที่เราจะถกเถียงกันถึงปัญหา คือ การให้ประชาชนมาออกเสียงประชามติ แต่ในคราวที่แล้วมานั้นเราเข้าไปพบกับ ปัญหาเรื่องวโฑคคอกกรยับยั้งกฎหมาย แต่ข้าพเจ้าได้สังเกตเห็นจางงแล้วว่า ในกรณียับยั้งกฎหมายให้เป็นหน้าที่ของรัฐสภา แต่ในปัญหาที่ควรแยกออกไป คือปัญหาส่วนต่างๆที่สำคัญก็อย่าให้มีการออกเสียงโดยประชาชน แต่ก่อน ข้าพเจ้าจะยืนยันเจตนาจำนนนี้ ข้าพเจ้าก็ใคร่ที่จะแก้คำกล่าวของท่าน สมาชิกผู้มืเกียรติหนึ่งคือท่านชุนคงฤทธิฯ ท่านได้ยกตัวอย่างว่าในกรณีที่จะ ให้มีเพดบิซทได้เกิดในเมื่อสมัยหม่อมราชวงศ์เสนีย์ฯ แล้วต่อมาไม่มีการ กระทำ คือหมายความว่าคงจะมองเห็นว่ากรณีที่ยังไม่มีเพดบิซท เป็นการ ใช้ไม่ได้ในเรื่อง เช่นนั้น ข้าพเจ้าเป็นผู้รู้ข้อเท็จจริงคนหนึ่ง คงจะเหมือนกัน ในสมัยที่มีการยุบสภาโดยรัฐบาลชุนคณัน แล้วได้มีการเตรียมเพดบิซทรัฐ- ธรรมนูญ คือเกิดถึงบทเฉพาะกาลสมาชิกประเภทที่ ๒ แต่ทว่าได้มีนัก นิตค้ำตั้งกรเป็นจำนวนมากแสดงความคิดเห็นยืนยันว่ากรกระทำเช่นนั้นเป็นการ ผิดรัฐธรรมนูญใช้ไม่ได้ ยกตัวอย่างรัฐธรรมนูญมาตรา ๖๓ ได้กล่าวไว้ว่า กรที่จะแก้ไขรัฐธรรมนูญใด ๆ จะต้อง ปฏิบัติ ตาม เงื่อนไขที่กาหนดไว้ใน มาตรา ๖๓ เท่านั้นแล้ว นอกจากนั้นถ้าปฏิบัติกรเป็นอย่างอื่นแล้วจะต้อง รัชคคือรัฐธรรมนูญมาตรา ๖๓ คือกรกระทำเป็นโมฆะใช้ไม่ได้ เมื่อเช่นนั้น กรที่จะให้มีการเพดบิซทรัฐธรรมนูญคงได้ยับยั้งลง โดยวิธีนี้ไม่ใช่วิธีที่จะได้ ประชาชนออกเสียงเป็นการใช้ไม่ได้ ข้าพเจ้าขอกล่าวแก่ท่านสมาชิกผู้มื เกียรติดังนี้

ทั้งในขณะนี้เราจะมาร่างรัฐธรรมนูญขึ้น ไม่ได้หมายความว่าเราจะใช้ รัฐธรรมนูญเดิม ที่มีอยู่เป็นเช่นนี้แต่ตั้งได้ที่มีขอบบกรของ ตั้งได้ที่จะ กรจะเอามาเพิ่มเติมเพื่อแก้ไขจุดกฤคักถดในภายภาคหน้านี้ เป็นการสมควร หรือหาไม่ทั้งกล่าวร่างรัฐธรรมนูญจะได้ นำเข้ามามีบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญเป็น

การล้มคอก ก็เหมือนเป็นเส้นขาวเราจึงขอเสนอให้การประชุม ได้พิจารณา
 ว่าในการ ที่เราจะ บัญญัติให้ มีกฎ เพณียชิตใน บัญหา สำคัญใน รัฐธรรมนูญ
 และในการที่เราจะ ให้บัญญัติไว้ใน รัฐธรรมนูญนั้นควรจะบัญญัติอย่างไรจึงจะ
 ให้ประโยชน์แก่ประเทศชาติ ข้อหนึ่งท่านทั้งหลายจึงควรวินิจฉัยกับปัญหาทั้ง
 หลายที่มาพิจารณา เพราะถ้าเราบัญญัติไว้แล้วแต่บทจะเป็นผลดีกลับเป็น
 ผลร้ายแก่ประเทศชาติแล้วเราก็ไม่ควรบัญญัติ ถ้าเราบัญญัติไว้แล้วไม่ผล
 เสียหายอย่างไรเกิดขึ้น ตรงกันข้ามถ้าหากว่ามีอุปสรรคในภายภาค
 หน้าแล้วจะได้ใช้หรือไม่อันสำคัญนักดังนี้ขอ ขอโทษของประเทศไทยแล้ว
 ก็สมควรอย่างยิ่งที่จะบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ท่านผู้แก้ไขก็ย่อมจะรำลึก
 ได้ว่าเราจะเขียนรัฐธรรมนูญขึ้น ไม่ใช่ที่เราจะนำมาใช้ในขณะนั้นเลย แต่ว่า
 รัฐธรรมนูญบางบทบาง มาตรา นั้น อาจจะไม่ได้อยู่ใน ระหว่าง ๒๐ ถึง ๓๐๐ ปีก็
 เป็นได้ ข้าพเจ้าจะขอยกตัวอย่าง ข้าพเจ้าอยากจะให้ มีบทแห่งหนึ่งใน
 รัฐธรรมนูญในกรณีที่มีการละเมิดรัฐธรรมนูญของรัฐบาลหรือของรัฐภาคี
 เช่นข้าพเจ้าเข้าใจว่าเมื่อเราจะ มีบทบัญญัติลงโทษไว้แล้วแต่อาจจะไม่รับบท
 บัญญัตินั้นก็ได้ หรือถ้าบทบัญญัตินั้นใน ๒ ปีข้างหน้าหลังจากที่รัฐบาลชุด
 นั้นพ้นหน้าที่ไป หรือหลังจากที่รัฐสภาชุดนั้นหมดอายุไปแล้วก็ได้ เพราะ
 ฉะนั้นในกรณีที่ เราจะ ทำอะไรขึ้นหรือบัญญัติอะไรขึ้น ในรัฐธรรมนูญนั้นขอ
 ให้พิจารณาตลอดไปว่าเราทำอะไรลงไปนั้น จะมีเพณียชิตแล้ว
 พ่วงนี้เราก็ขอมติประชาชน ห้ามมิได้ ข้าพเจ้าขอยืนยันที่จะให้มีการ
 ขอมติมหาชน ข้าพเจ้าได้ยกตัวอย่างมาแล้ว ๓ วัน ๓ ปัญหา ปัญหา
 เสียคืนแดน เปลี่ยนแปลง การ เศรษฐกิจ เช่นจะตั้งร่างโครงการ
 เศรษฐกิจของประชาชน ดั่งนี้ถ้าการ จะเก็บภาษีอากร โดยไม่เป็นธรรม
 นอกจากนั้น ก็ขอยืนยันต่อไปว่าปัญหาที่จะเกิดขึ้นนั้น อาจจะมีแตกต่าง กว่าที่
 กล่าวแล้วอีกหลายอย่าง เพราะเหตุไร เพราะเหตุว่าในสมัยสงคราม
 ที่ล่วงมาแล้วใน ขณะนั้น รัฐธรรมนูญของเราบัญญัติไว้ว่าผู้ที่จะมาเป็นนายกรัฐมนตรี

รัฐมนตรี ต้องเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ครั้นมาเมื่อสงครามเสร็จแล้ว บรรดาสมาชิกทั้งประเภท ๑ และประเภท ๒ จำนวน ๑๗๐ คน บอกรว่าไม่มี คนไหนเลยจะเข้ามาเป็นนายกรัฐมนตรีบริหารประเทศชาติได้ จนกระทั่ง ต้องอัญเชิญหัวหน้าเสรีไทยภายนอกประเทศมา และมาตั้งเป็นสมาชิกใน ขณะนั้น และสถาปนาขึ้นเป็นนายกรัฐมนตรี แล้วต่อมาจึงได้มีการเปลี่ยนแปลงแก้ไขรัฐธรรมนูญ บอกรว่าไม่จำเป็นจะต้องเอาสมาชิกเข้ามาเป็นนายกรัฐมนตรี คือบุคคลใด ๆ ที่รัฐสภาเห็นชอบก็ดำรงเป็นนายกรัฐมนตรี ได้ นี้เราแก้ไขมาอย่างนี้ เพราะว่าเราได้มีข้อบกพร่องมาแล้ว เพราะฉะนั้น เราเห็นว่าในกรณีที่จะใหม่เพื่อชีวิตเหมือนกัน แต่เดิมไม่มีแต่เอาคือไปวาง หน้าเก็บปัญหาขึ้นแล้วเราไม่มีทางที่จะออก คือมีทางสุดท้ายคือเครื่องมือ อันศักดิ์สิทธิ์ หมายถึงความถึงจะให้ประชาชนเป็นผู้ชี้ ไรเคราะห์ของเราและของประเทศชาติ ข้าพเจ้าคิดว่าอย่างแล้วว่าไม่ใช่จะให้ประชาชนวินิจฉัย กฎหมาย ไม่ใช่ให้ประชาชนพิจารณากฎหมายทั้งฉบับว่าจะควรแก้ไขใน ประการใด ในการที่จะให้ประชาชนวินิจฉัยกฎหมายต่าง ๆ หมายถึงถึง ว่าให้ประชาชนไปพิจารณาแก้ไขกฎหมายว่าอันไหนจะเอา อันไหนจะไม่เอา ประชาชนไม่ใช่กรมาจัดการ แต่ทว่าประชาชนจะชี้ได้อย่างเคียงคือว่าเรา หยิบปัญหาขึ้น ตัวอย่างเช่นกฎหมายเขียนไปมีสาระสำคัญอยู่ที่หลักการเท่านั้น ข้าพเจ้าขอยกตัวอย่างเช่นว่าการที่เราจะตั้งเสียคืนคนโปงโดยสันติวิธีปัญหาใดๆ ก็ตามก็มีหลักการอยู่อย่างเดียวกันว่าเราขอยอมคืนแดนให้ตามสันติวิธีปัญหา ที่รัฐบาลทำมาผูกมัดกับต่างประเทศหรือไม่ เป็นเช่นนี้มีปัญหาที่จะให้ ประชาชนช้ชาติคือ ๑. เรายอม คืนคืนแดน นตรีรัฐบาลไปผูกมัดกับต่างประเทศ หรือไม่ให้ เพราะฉะนั้นในกรณีเช่นนี้ประชาชนก็ยอมเข้าใจได้ว่าการที่เสีย คืนแดนให้เขานั้นเป็นไปอย่างไร มีประวัติศาสตร์เป็นมาอย่างไร มีความ สำคัญในทางเศรษฐกิจอย่างไร มีกรกระทำโดยรัฐบาลคนไหนต่อทาง ใอย่างไร นี้ข้าพเจ้าเห็นว่าไม่ใช่เป็นปัญหาที่จะยกเอากฎหมายทั้งฉบับไปให้

มีเหตุผลมากมายที่จะเรียนให้ทราบจำแนกควรอย่างไรพอสมควร เรื่องประ
 ษามตินี้เรามีการเถียงกัน ๓ วันแล้วจะ ๓ วันอีก ถ้าหากว่าท่านตั้งคตินอย่างนี้
 ข้าพเจ้าเห็นว่าประษามติเป็นเพียงดั่งวรรค ใครจะคัดค้านว่าประษามติไม่ใช่
 เพียงดั่งวรรค ข้าพเจ้าเห็นว่าประษามติเป็นประชาธิปไตยชนแท้จริง ใคร
 จะคัดค้านว่าไม่ใช่ประชาธิปไตย ข้าพเจ้าเห็นว่าประชาชนชาวไทยของเรา
 ย่อมมีสิ่งที่จะมีเสียงในการปกครองบ้านเมืองของเขา หรือท่านเห็นว่า
 ไม่มีส่วน ข้าพเจ้าขอตั้งคำถาม ๓ ข้อแล้วโปรดตอบด้วย ท่านที่จะคัดค้าน
 ช่างหนักโปรดตอบด้วย ปัญหา ๓ ข้อ ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติคือคุณหญิงฯ
 ได้พูดมากมายแล้วในเรื่องเหตุผลทางคานประวัติศาสตร์รัฐธรรมนูญ มา นานา
 ชาติ เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าจะไม่พูดซ้ำกันในที่นี้ แต่จะขอเรียนว่าในประวัติ
 ศาสตร์ของประเทศไทยแต่สมัยโบราณเมื่อพัน ๆ ปี ได้เคยมีขอประษามติ
 แล้ว ท่านอาจจะถามไปว่าอาจจะไม่มันท่านจะคัดค้านว่าไม่ทราบไม่มัน
 ประวัติศาสตร์ของเราเองว่าเป็นอย่างไร การขอประษามติเราเคยมีอยู่
 การคัมขึงร้องบ้างขอให้ประชาชนเห็นด้วยอย่างนั้นควรจะทำหรือไม่ ควร ทำ
 อย่างไร ประษามติครั้งพุทธชนรวมกันแห่งเคยมีแล้ว นอกจากนั้นก็มีระฆัง
 อะไรที่หน้าจิ่ง ใครมีทักหรืออะไรมาบอก นี้ประษามติทั้งนั้น ไม่ใช่ชนโกล
 ในสมัยสมเด็จพระนารายณ์ทิจิราช สมเด็จพระพุทธเจ้าหลวงมีพระมหาราชของเรา
 ก็โคเคียบ ไปทาบตามหยิ่งเสียงประษามติเหมือนกันเช่นการแต่งตั้งประษาศัน
 หรือใครจะคัดค้านว่าอย่างนี้ไม่ใช่ประษามติข้าพเจ้าอยากฟังเหตุผล ข้าพเจ้า
 เคยพบเหตุผลที่ท่านมีเหตุผลคือข้าพเจ้าเห็นด้วย ถ้าท่านมีเหตุผลไม่คือข้าพเจ้า
 คัดค้าน ทั้งนี้มาสมัยสมเด็จพระนารายณ์พระเจ้าพระนงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวก็มี
 การขอประษามติเหมือนกัน ขอโดยปริยาย คือเมื่อมหาสงครามโลกครั้งแรก
 เราเข้าข้างสัมพันธมิตรแล้วเขาขอให้เราส่งทหาร ทหารประจำการมีเย
 หมายความว่าเราบังคับใจเขาไป ท่านประกาศให้พระบรมราชโองการ

ขอความเห็นใครจะสมัครทหารอาสาไปรบนอกประเทศ ปรากฏว่ามีคนสมัคร
 เยอะแยะ เพราะว่าการขอประจําคตินั้นขอโดยปริยาย หรือท่านจะคิดกันว่า
 ไม่ใช่ประจําคตินั้นขอให้คิดกัน ข้าพเจ้าพูดความจริงแล้วการขอประจําคตินั้น
 เป็นประโยชน์อย่างมากมาย โดยเหตุที่สงครามไปรบ ตายไปมากมายก็
 เพราะถ้าเราสมัครขออาสาไปรบก็ขออาสาไปรบก็ขออาสาไปรบก็ขออาสาไปรบก็
 สงครามจึงจะเลิกจึงสงบไป แต่ท่านเห็นหรือไม่ว่าสมเด็จพระมหาธีรราช
 เจ้าทรงพระปรีชาสามารถหรือไม่ ท่านว่าราษฎรของเรามีความไม่พอ
 ในหลักจิตศรัทธาที่ข้อเอกใจอันแท้ล้นเกิน คือว่าการศึกษาไม่สำคัญอย่างไร
 เรียนมาทำไรบ้างเท่านี้ มีปัญหาเกิดจากกามเมตมาจะคิดว่า บางคนอายุ
 ๑๐ ขวบอาจจะคิดว่าคนอายุ ๕๐-๖๐ มีก็ได้ สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมีพระ
 มหาราชของเรากองราชย์ตั้งแต่อายุ ๑๖ ปี แล้วใครหนึ่งในสถานที่ตั้งสมเด็จพระ
 พระเจ้าอยู่หัวมีพระมหาราชเจ้าได้ หรือใครจะตั้งสมเด็จพระมหามงกุฎเกล้า
 ฟ้าทามบอกข้าพเจ้าว่าได้ ข้าพเจ้าจะกรวดทานเรื่องราวเป็นอย่างดี เรา
 ไปตมกันเสียหมดว่าเรื่องราวของเราดี ๆ มีเยอะแล้ว ทำไมเราก็คิดกันไม่ให้ทำ
 ข้าพเจ้ามองไม่เห็น เราเป็นนักการเมืองเราต้องดูเหตุการณ์ให้รอบคอบ
 ไม่ใช่มีอารมณ์แล้วก็คิดกันไว้ไม่ได้เราเป็นคฤหัสถ์ ข้าพเจ้าเข้ามา
 ราษฎรรัฐธรรมนูญในฐานะราษฎร เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าพึงเหมือนกันผู้แทน
 ทำผิดข้าพเจ้าค้าน แล้วท่านพูดถึงว่าการหมกมุ่นยังไม่ดี ในกา
 ไรจะให้ราษฎรมาลงประชามติ ก็ไม่เป็นไร เราแยกหนอแยกหนอออกไป
 มาก ๆ ในการลงประชามติก็ทำได้ ท่านบอกว่าจะไม่ดำเนินการจะทำได้ ข้าพเจ้า
 ยืนยันว่าทุกสิ่งทุกอย่างทำได้ ถ้าใครบอกจะทำอะไรไม่ได้กันอันชดช้าย
 คิดว่า บอกว่าฉันยาก ยากเท่านั้น บอกรายง่าย ๆ แต่ใครของเรา ข้าพเจ้า
 จะพูดมากก็เกรงจะเบื่อกัน เพราะฉะนั้นก่อนที่ข้าพเจ้าจะขอกล่าวถ้อย
 คำคือ "โสมระงมทหารต้อง" คอมมูนิสต์จะประดังเข้ามาเต็มทวาร ถ้า
 ท่านไม่ถ้อยอำนาจพระราชารัฐธรรมนูญ สิทธิผู้ทหาร นโมพุทธายะ "

๑๑.๐๔ 11.

หลวงองค์คุณานุกัมภ์ : ท่านสมาชิกท่านนี้เมื่อก่อนท่านบอกว่าท่านไม่ได้เป็นศอัคร ท่านเห็นแต่ท่านเป็นศอัคร มีคนท่านท่านทำหน้าที่ของท่าน ในฐานะที่กระผมเป็นผู้แทนราษฎรก็มีความรู้สึกนึกคิดเช่นเดียวกับท่านเหมือนกัน ก็รู้สึกว่าเป็นสิ่งหนึ่งของศอัคร ท่านปัญหาสำคัญในเรื่องประชามตินั้น เรารู้ได้เกี่ยวกับมาตัง ๓-๔ วันแล้ว ปัญหาสำคัญมีขึ้นก็คิดว่ามันเป็นผลดี ผลร้ายประการใดที่เราได้บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ กระผมมีความเห็น ยืนยันว่าประชามติที่แท้จริงนั้นมันต้องยากเหลือเกินที่เรา จะหาได้ในบัดนี้ คนหลายท่านที่พูดในเรื่องประชามติเหมือนว่าเป็นสิ่งที่เราจะหาได้ง่าย แต่เขาอย่าคิดว่าในระบอบประชาธิปไตยไม่ใช่เพียงพูดหรือไม่เอา หรือไม่เอา ท่านบอกว่าประชามติง่าย ท่านเคยท่องเที่ยวไปต่อราชอาณาจักรทองแดงแล้ว หรือ บางท่านก็บางท่านไปมากินถึงหลายวันหลายคืน ท่านผู้มีอายุได้มีความคิดว่ากระผมคิดว่าคงจะหาโอกาสท่องเที่ยวไปได้นั้นแหละ คุณก็พูดเรื่องหนึ่งก็ไม่ฟัง หนึ่งคือพิมพ์ก็กระผมก็ไม่มีอำนาจ เราไม่มีเหตุการณ์ของโลกเป็นอย่างไร และที่จะขอประชามติกระผมคิดว่าท่านสมาชิกที่กล่าวมาจนถึงมีเมียมากมีเมียน้อยอะไรก็ไม่ทราบ ไม่เห็นสำคัญอะไร เป็นอุดมคติของท่านที่ต่างประเทศก็เจริญมีเมียคนเดียว ประเทศไทยก็คนเดียวก็มีเมียคนเดียวแล้ว หรือในเรื่องประหารชีวิตก็เห็นเหมือนกัน จะมีกาประหารชีวิตหรือไม่ ถ้าท่านถามว่าจะควรประหารชีวิตหรือไม่ คนที่เขาบอกว่าไม่ควรประหารแต่ไม่มีความจำเป็นอย่างไรก็ไม่ประหาร จึงไม่มีความจำเป็นอะไรในเรื่องประชามติ บางท่านบอกว่าในเรื่องเดียวกันนั้น ไม่เห็นยากอะไร ราษฎรลงประชามติไม่เห็นยากอะไร คนไหน ๆ จังหวัดไหนหาเรื่องได้คนมาหรือเปล่า ทั้ง ๆ ที่เขาอยากจะได้เหตุผลของเรื่องที่ต้องถอน หรือตัดทิ้งแต่ก็ตัดไม่ได้ เราจะต้องคิดอย่างไร แต่ทุกคนเขาก็บอกว่าเขาไม่ยอมเสีย แล้วจะทำอย่างไร ผมก็อยากจะถามว่าจะทำอย่างไร เขา

LIRT

ปัญหาเพราะหน้าในบันทึกเช่นกรณีคืนแดนสมถ์ยังไม่ตกลงเด็ดขาดว่า
 อย่างไร เวียงประสามติเวียงสีทลือจะโรมมเห็นว่าเป็นประเทศไท
 จะอีกอะไรกันมากเรื่องเศรษฐกิจ คอมมูนิสต์อะไรนั้นผมเห็นว่า
 ประชาธิปไตย ไม่น่าจะไปติดพิจารณาอะไร ทุกทลืออะไรใครอยาก
 อะไรเชิญ เงินใดแต่มีพระราชบัญญัติไปสู่ความตมจมนและ
 รัชกกับรัฐธรรมนูญแล้วก็เป็นไปไม่ได้ ท่านกรรมการร่างท่านที่
 รอบคอบพอ เห็นว่าดีทลือได้วิภาพในทรัพย์สินกว้างไว้ชัดแต่
 บางตลือ บางตลือก็จะทำให้ชาติประเทศตมจมนมาไม่ได้เด็ดขาด
 เห็นว่าไม่จำเป็นอะไรที่จะต้องลงประชามติ เรื่องภาษีอากรกระผมเห็น
 เรื่องระอา ทุกคนไม่อยากจะเสีย ส่วนมากไม่อยากจะเสีย เพราะ
 ความเป็นมา แต่รัฐบาลจะดำเนินการได้หรือไม่ อย่างผมเกรงว่าประ
 เราหาไม่ได้ง่ายหรือหาไม่ได้เลย เพราะฉะนั้นจึงไม่เห็นด้วยที่จะ
 บัญญัติประชามติ แล้วท่านประธานฯ ใดก็ปรายมากมายว่าหลักการ
 เราไว้ระบอบอะไรปกครอง คือประชาธิปไตย ถูกแล้ว แต่ประชาธิปไตย
 มีหลายอย่างหลายแขนง ราษฎรปกครองโดยตรง ราษฎร ๑๒ ด้านคน
 บัญชีการอะไร ปล่อยให้เขาไปทำไรใดนาเถอะ มีดนั้นจะขอสร้าง
 และเราเห็นว่าจะระบอบที่ถูกต้อง คือทำให้เรามีสิทธิของเขา มีอำนาจ
 ภูมิสถาและพระมหากษัตริย์ผู้ปกครองคือว่า ขอนยกให้พระมหากษ
 เป็นประมุขแทนราษฎร แต่พระมหากษัตริย์จะใช้ในทางใดบ้างก็เป็นท
 กันอยู่แล้ว มติมหาชนนั้นท่านสมาชิกได้กล่าวแล้วว่าอยู่ที่ภา
 ษิตอื่น เมื่อเขาเลือกคนของเขาแล้ว ถ้าเขาไม่เชื่อแล้วจะเชื่อใคร แล้ว
 ก็ให้พระมหากษัตริย์เลือกภูมิสถาเข้ามา ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์ เมื่อท่าน
 มา ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์แล้ว ท่านไม่เชื่อแล้วจะเชื่อใคร คนที่ท่านเลือกเข้ามา
 เขายืนยันว่าไม่ควรถือแล้ว ถัดมาให้เขาคงท่านไม่ได้เลือก นั้น

ถวายพระราชเกียรติยศหรือเป็นการเหยียดหยาม ชนชั้นทางหลายได้โปรด
ระลดกลงชน

ท่านสมาชิกชกยาก็ถามปัญหาอะไรของท่าน ๒-๓ อัน ก็จริง
ไม่ใช่เรื่องสำคัญ เพียงเรื่องเล็กน้อย เรื่องที่ซึ่งควรจะกล่าวอย่างสุนทรามกว่าแห่ง
สมัยนั้นเครื่องมีใหม่ วิทยุใหม่ เครื่องเคียวเคียวกับพระนคร บัดนี้
ต้องเดินกับจักรจะรวม รัชกาลที่ ๘ ท่านว่าชกยาก็เขียนเขียนราษฎร ผู้แทน
ก็ออกไปเขียนเขียนแล้ว ๑๐๐ คนออกไปเขียนมากกว่าคนเคียวไปเขียน ไม่
ต้องห้องประชามติ เขาพยายามหาเสมอ แล้วรัชกาลที่ ๖ เรียกทหารอาสา
เรียกว่าประชามติหรือจะตั้งทหารประจำการก็ได้ ไม่ใช่ประชามติ แต่การ
ตั้งไปในระหว่างนั้นเป็นการเสียเงินตรา ท่านไม่ยากบังคับจิตใจทหาร
ประจำการ แต่ว่าท่านอย่าลืมว่าทุกคนสมัครหรือเปล่า ส่วนน้อยสมัคร
ไม่ใช่ส่วนมาก เพราะฉะนั้นไม่ใช่เรื่องประชามติ รัฐบาลถามแล้วผมเห็นว่า
ประชามติไม่ควรมี

๑๑.๑๒ น.

นายหยุด แสงอุทัย : ก่อนอื่นผมอยากขอแก้สมาชิกผู้เกี่ยวข้อง
คนแรกอภิปรายเรื่องนี้คือท่านพูดว่าผมเข้าใจผิดไปเรื่องที่ว่าประเทศที่ประชุม
เป็นกษัตริย์ เขาไม่มีประชามติ สำหรับข้อเดียว ท่านพูดโดยทางปฏิบัติ
ท่านไปเกิดเกี่ยวกับเรื่อง กอฟเจินเนอร์ เจนเนอร์แรด ซึ่งผมพูดตามรัฐ-
ธรรมนูญ เมื่อรัฐธรรมนูญ คำหรับข้อเดียวไม่เป็นปัญหาในการแก้ไข
ร่างรัฐธรรมนูญเขาก็มีเดาไปขอประชามติเรื่องเดียวเท่านั้นเอง นอกจากนั้น
แต่ถ้าถ้าต้องสภาไม่ตกลงกันเขาก็ยุบสภา นอกจากนั้นก็แล้วแต่ เขาไม่ให้
พระมหากษัตริย์ เขาให้รัฐสภาออกกฎหมายแนะนำพระมหากษัตริย์ว่าจะขอ
ประชามติหรือไม่ เรื่องต่างกันพูดกันมา ชาติที่เห็นว่ามีประชามติก็พูดกัน
ลดยๆ ไป ประเด็นในเรื่องนี้ เป็นเรื่องพระราชอำนาจและท่านสมาชิกผู้

LIRT

เกียรติยศที่ต้องให้อำนาจอัฐสภาที่จะไปขอประชามติ นักเขียนประเทศ
 กระผมคิดว่าถ้าจะพูดอะไรไม่พิจารณาระเบียบวาระก็จะไปกันใหญ่ ในปร
 ซอนก็คิดว่าพระมหากษัตริย์จะมีพระราชอำนาจขอประชามติหรือไม่ ท่านม
 อย่างนี้ว่าทาง สภาร่าง รัฐธรรมนูญได้ลงมติไปแล้วว่าในการขยับยั้งพระ
 มัญญะคดี พระมหากษัตริย์ทรงขอประชามติ เพราะฉะนั้นในเรื่องนี้การขอ
 พุดท้าวถึงเรื่องไม่ได้สัก เพราะเหตุว่าได้ตกลงหลังการไปแล้ว ฉะนั้น
 เรื่องไหนที่นอกจากเรื่องกฎหมายอันมีข้อถกเถียงตรง ๆ ถ้าคิดไม่ออก
 เรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับราชฎรนั้นจำกัดแต่ไว้ภาพหรือยกเลิก กฎหมายอย่าง
 อย่างใด ไม่อย่างนั้นจะไปขอประชามติทำไม ถ้าจะเป็นการบริหารอา
 ทำโรงพยาบาลหรืออะไรต่าง ๆ ก็เป็นเรื่องซึ่งรัฐบาลทำได้ ไม่เกี่ยวกับประ
 มติ ประชาคมก็ไม่เกี่ยวข้องกับการออกกฎหมาย ท่านอาจจะถามแค่นั้น
 เห็นว่ามีแต่ไม่เห็นเป็นประเด็นในข้อนี้ แต่เมื่อได้อภิปรายมาในระบอบ
 ก็ได้พูดกัน แต่ประชาคมที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายไม่มี เพราะเหตุว่ากฎหมาย
 รัฐบาลก็ทำไป ตัวอย่างที่ท่านยกมาเช่นเรื่องโทษประหารชีวิตก็ดี ภาษา
 ลักษิ์เศรษฐกิจก็ดีซึ่งออกกฎหมาย เช่นสมัยคอมมิวนิสต์ก็ออกกฎหมาย
 รมบทพหุ ประหารชีวิตก็ยกเลิกกฎหมายลักษณะอาญา มีเพียงคนเดียวต้อง
 กกับกฎหมายลักษณะผู้ฉ้อโกง เรื่องภาษาก็เช่นเดียวกันเพราะฉะนั้น
 ไม่เกี่ยวข้องกับการกฎหมาย เมื่อไม่มีแล้วจะให้พระมหากษัตริย์เป็นผู้
 อย่เลย ๆ จะให้พระมหากษัตริย์เป็นผู้ริเริ่มบอกว่าเป็นอย่างนั้นอย่างนี้ เ
 ฉะนั้นผมขอขยับยั้งในเจตนาพระมหากษัตริย์ในระบอบรัฐธรรมนูญ ท่านการ
 เพราะเหตุว่าผู้ใดจะเริ่มต้องรับผิดชอบ นี่ถ้าผู้ใดออกกฎหมายเขียนโดย
 หมายนั้นผมขอขยับยั้งสภาพกฎหมายความจ่างรัฐสภาจะเป็นผู้ริเริ่มในเรื่องนี้
 เหตุว่าในระบอบประชาธิปไตยพระมหากษัตริย์เป็นแต่การพดักการระงับคดี
 ได้ ท่านก็ทำผิดไม่ได้ เมื่อท่านทำผิดไม่ได้ท่านก็ไม่ทำอะไรเลย เมื่อจะ
 มิได้แล้ว ท่านก็ทำผิดไม่ได้ เมื่อท่านทำผิดไม่ได้ ท่านก็ไม่ทำ ท่าน
 หมายความว่าเดือนนี้เป็นต้นว่าตั้งท่านจะตั้งเดือนแนะนำเป็นเดือน
 คดีความพระรา

ข้าพเจ้าทมิ้อย แต่ท่านจะทำเองโดยทรงพระราชอำนาจไม่ได้ เพราะฉะนั้น
 ในเรื่องนการท้เราจะถวายพระพรราชอำนาจให้พระมหากษัตริย์นั้นทรงชอบปรชามติ
 ซึ่งเป็นกรนอกเหนือจากกฎหมายแล้ว ข้าพเจ้าไม่เห็นด้วยเลย และอีก
 ประการหนึ่งเป็นการขัดกับหลักของรัฐธรรมนญ คือถ้าจะทำให้พระมหากษัตริย์
 ไม่ทรงเป็นท้เคารพลัดการระของประชาชนได้ แต่ตัวเรานี้แล้วจะ
 ไม่ใช้ได้ แต่เมื่อเราจะใช้เรากับท้ว่าพระมหากษัตริย์ทรงให้ใช้ เพราะฉะนั้น
 ในการขอปรชามติต่าง ๆ เหล่านี้จะต้องทำให้พระมหากษัตริย์ต้องทรงรับ
 ผิดชอบ แต่ถ้าเป็นปรชามติซึ่งจะให้ทางรัฐสภาไว้รับผิดชอบแล้ว ถ้าจะมา
 เขียนไว้ในระเบียบวาระนั้นข้าพเจ้าไม่เห็นด้วย แต่อันที่จริงผมเห็นว่าเพราะ
 เหตุว่าพระมหากษัตริย์ ถ้าท่านเป็นผู้ทรงไว้เมื่ ท่านก็ตั้งเลื่การเมืองเพราะ
 เหตุว่าเมื่อมีพรรคการเมืองแล้ว และมีรัฐธรรมนญแล้ว ก็เหตุไฉน
 พระมหากษัตริย์ซึ่งเป็นประมุขและทรงเป็นกลางจะมาทำหน้าที่อย่างนั้น ถ้าทำ
 หน้าที่ดังกล่าวก็จะเป็นฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดไม่ใช่เป็นของงรวมตแล้ว เป็นที่เรารู้ว่า
 เมื่อพระมหากษัตริย์ขอปรชามติ ๕ ครั้งก็มีสัตว์ ๕ คน พรรคการเมืองนั้นก็
 ชอบ พรรคการเมืองนั้นก็ไม่ชอบ พระมหากษัตริย์ในระบอบประชาธิปไตย
 ท่านไม่ได้ทำอะไรด้วยตนเอง ท่านเป็นกลางโดยไม่เข้ากับรัฐบาลและโดย
 ฉะนั้นเหตุที่ผมเห็นว่าเขาผิดก็ไม่มีเรื่อง แล้วผมเห็นว่าเรื่องนี้เป็นเรื่องที่จะ
 เสียใจที่ดังค้ที่ท่านยังเป็นท้การของเราอีกต่อไป แล้วท้ท่านว่าพระมหากษัตริย์
 ไม่มีทางรัฐสภา คือว่าถ้าจะเขาอย่างไรก็ต้องเป็นอย่างนั้น กระผม
 ว่าพระมหากษัตริย์ในระบอบประชาธิปไตยท่านไม่ต้องสู้ใคร ท่านเป็นประมุข
 ของรัฐสภาท่านเป็นประมุขของรัฐบาลไม่ต้องสู้ใครแล้ว ท่านใช้สิทธิของท่าน
 ตามรัฐธรรมนูญได้ แต่เราไม่ควรเขียนรัฐธรรมนูญไปในทางใดทางหนึ่ง
 เพราะว่ามีปัญหาที่เราจะให้วันสุดท้ายจะต้องมีอยู่ ๒ ประการเสมอ คือฝ่ายหนึ่ง
 เห็นด้วย อีกฝ่ายหนึ่งไม่เห็นด้วย แต่อีกเห็นว่ามีฝ่ายหนึ่งเห็นด้วยแล้วความค้จะ
 เกิดขึ้น เพราะเหตุว่าท่านไม่ได้ทำอะไร ท่านมีแต่เป็นผู้ทรงป้กเกล้า พยัค

LIRT

ชนโดยมีองค์การรับผิดชอบแทน ถ้าหากว่าท่านเห็นไม่ชัด ท่านอาจจะหัด
 ท่านอาจจะหัดทั้งภายในหรือหัดทั้งในทางกฎหมายต่าง ๆ เท่านั้นเอง แต่
 เราจะเอาอย่างไรก็ต้องเอาอย่างนั้น เพราะเหตุว่าเราไม่มีการปกครอง
 ระบบรัฐธรรมนูญ และโดยที่เราได้มีมติไปแล้วครั้งหนึ่ง แต่ด้วยจะยก
 ลงมติในเรื่องการขอมติ แต่จะทำให้พระมหากษัตริย์ขาดศักดิ์เคารพศักดิ์
 จะทำให้ท่านเห็นจำเป็นกับมันนี่มันนั่น แต่ท่านอย่าจะเห็นอย่าง
 แต่ถักราชฎีจะเอาก็ด้วยหรือไม่ ราชฎีก็แบ่งเป็น ๒ พวก (เจ้านาย
 พระมหากษัตริย์เป็นกลาง เพราะเหตุว่าเรามีการปกครอง เป็นระบอบ
 ประชาธิปไตย เพราะเหตุว่ามีพระราชพิธีใคร ๆ ก็มาได้ ท่านเป็นประมุข
 ของฝ่ายค้านแต่รัฐบาล ผมเห็นจำเป็นเรื่องของ พระมหากษัตริย์ ในระบอบ
 รัฐสภา ถ้าจะให้พระมหากษัตริย์ไปบงการไปทำอะไรเองนั้น ก็ไม่สมควร
 และสิ่งที่ท่านบอก ว่าข้าพเจ้าเป็นศอการ ทำไมจะรักษาเสียง ของข้าพเจ้า ไม่ให้
 ในรัฐธรรมนูญเราต้องการดังที่พูด ทำไมเราจึงไม่ให้คนนำมาเลือก
 บุคคลอายุไม่ถึง ๒๐ ปี ไม่ให้มาเลือกตั้ง เพราะต้องการพรรคใดคนก็ตั้ง
 ที่จะรับรองได้ว่าผู้แทนต้องมีความรู้ไม่ต่ำกว่าราชฎี ปัญหาต่าง ๆ ในโลก
 นี้ยุ่งยากเหลือเกิน ถ้าหากว่าทางรัฐบาลขอขมายให้ผู้แทนราชฎี หนึ่ง
 ถึงสามสัปดาห์ผู้แทน ผู้มีสภาพแล้วขอขมายได้ในเมื่อจะไปถามราชฎีให้
 ออกเสียงบางทีก็จะไม่มี ถ้าพูดกันโดยเหตุ โดยผลที่รัฐสภาโดยจะมีมติ
 อย่างน้อยอย่างนี้ ผมเห็นว่าดีกว่าเสียงข้างมากดีเสมอ แต่เป็นเสียงข้างมาก
 ที่มีการอภิปรายโต้เถียง แล้วเหตุผลราชฎี ก็มี การยอมรับหลักการ มีกา
 รคมนาคมไม่สะดวกเหตุผลนี้จะขอประสามติให้รับรับรองอีกผมว่าเกินไป อย่าง
 คอมมิวนิสต์คิดอะไร ไม่ต้องขอมายเป็นการง่ายสำหรับราชฎี คอมมิวนิสต์
 ต่างกับโซเชี่ยลลิสต์อย่างไรหรืออะไรนั้น อะไรต่างกับบางคนก็อาจไม่เข้าใจ
 หรือไม่รู้ ผมคิดว่าเราไม่ต้องการพวกสังคมนิสต์แล้วจะให้อหรือ การที่เราจะขอ
 อะไรต่าง ๆ ต้องคุพฤติการนี้เราพร้อมแต่ไหนแต่ไรแล้วใหญ่ เราก็ดูว่าเสีย

ซึ่งมากขึ้นแต่เมื่อไปก็เอากัน หันคะแนนเสียงของคนบ้างได้แต่ทำไม่ถึงไม่เอา
 อย่างนั้น และที่เด็ก ๆ บางคนเป็นผู้แทน ได้เหมือนกัน ซึ่งบางคน มีความรู้สึกว่ามี
 ผู้ใหญ่มาทำไม่เราจึงไม่เอาอย่างนั้น ก็เพราะเราต้องการผู้แทนที่ดีออก
 ผู้แทนซึ่งมีความรู้พอประมาณ โดยเหตุนี้ก็ต้องระมัดระวัง ผู้แทนบางคน
 ยานหนึ่งชื่อได้เข้ามาในรัฐสภาตามกฎหมายไม่ออก เราต้องการคนที่มีความรู้
 ความสามารถเหมือนกัน มีปัญหาต่อไปคงจะยุ่งยาก เพราะประชาธิปไตยไม่เหมาะ
 สำหรับประเทศไทย อย่างเยอรมัน กล่าวเฉพาะบริบทพีโกลเซอร์แต่ทำไม่ได้
 กล่าวถึง สมัชชิตเลอร์บ้าง ซึ่งเป็นประมุข ของประชาชน เหมือนกัน คะแนนเสียง
 ๗๐ - ๘๐% แต่ประเทศเยอรมันความรู้เป็นอย่างไร ถ้าเราให้เป็นประชาธิปไตย
 ว่าจะยุ่ง ฝ่ายค้านอาจจะ เป็นผู้ทำอะไรต่าง ๆ แล้วเราจะทนไหวหรือ
 นิ่งต่าง ๆ ราษฎรพร้อมหรือ ประเทศเยอรมันยังไม่ได้ผลแต่ประเทศไทย
 มีอย่างไรความรู้ดีหรือ ถึงเหล่านั้นก็ดีกว่าคนที่เขาเขียนโพธิ์ธรรมบัญญัติ
 ภาวนาคอระฉินจณีย์ว่าสมควรจะมีประชาธิปไตย ประชาคมที่จะมาเกี่ยวข้องของ
 กฎหมายนั้นก็ไม่มี

๑๒๘๘.

พระยาสุรวิสาขราชา : ข้าพเจ้าได้ฟังท่านเสนาฯ ซึ่งได้กล่าวมา
 ตอนนั้นรู้สึกไม่ค่อยเคลมไปเหมือนกัน ท่านได้กล่าวว่ามีข้อควรก่อนเราได้
 ปรายกันในเรื่องประชาธิปไตย สำหรับอำนาจซึ่งเกี่ยวกับกฎหมาย แต่มาบังคับ
 ได้มาผูกกันถึงประชาธิปไตย และนอกจากนั้นปัญหาอันจากกฎหมาย
 อีกไม่มีอะไร มีปัญหาที่ ได้กล่าวมาแล้วอันนี้ได้กล่าวถึง
 ระชาอำนาจซึ่งเขาว่าดีสภาแล้ว และได้มีการโต้เถียงในสภา แต่ว่า
 ปรายกันในอันนั้นเรายังไม่ได้ทำเป็นคดีกฎหมายในสภา แต่ว่าเป็น
 เต้นที่สำคัญที่สุดที่ประชาชนสนใจ ถ้าเรารู้แล้วก็ไม่ตกมาตั้งเหล่านั้น

มาก เด่นขึ้นมา แต่ว่าอย่างนี้เกี่ยวกับกฎหมาย แต่ว่าไม่ใช่อำนาจ
 คนละอย่างกับเดิมนั้น ข้าพเจ้าอยากจะขอกราบเรียนว่าเราโดยปกติ
 ในวันนี้เป็นการถูกต้องในข้อที่ว่าอำนาจที่จะขอประหารคตินั้นเราจะต้อง
 ก่อนว่าคดีหรือไม่ การที่ขอชื่อนั้นจะได้พิจารณาว่าประหารคตินั้นคือ
 และประหารชื่อบุคคลเราต่างคนต่างถนอมมา อาจจะมียกอาจจะตั้งคน ออก
 จะเติมอะไรนั้น ในหลักประหารชื่อบุคคลทำหน้าที่ประหารชื่อนั้นแล้ว นั้น
 เป็นประหารคติ ข้อความเห็นของปวงชนนั้นเอง ข้าพเจ้าว่าเป็นหลัก
 ของประหารชื่อบุคคลนั้นเองนั้น ๆ คือนำไปถึงซึ่งจุดหมายปลายทางของ
 ก็ประหารคตินั้นเอง เมื่อเช่นนั้นเรามีโอกาสที่จะเดินไปสู่จุดประสงค์ของ
 จะมาคิดทางเดียวเป็นการถูกต้องแล้วหรือ ในเรื่องประหารคตินั้นก็มีทาง
 คำนึงอยู่เพียงว่า ๑. กระทบกระเทือนถึงพระมหากษัตริย์ ๒. ว่าใช้ไม่
 ไม่ได้ผลอะไร ในส่วนที่ว่ากระทบกระเทือนถึงพระมหากษัตริย์นั้น ข้าพ
 จะอยากจะย้ำที่กล่าวอภิปรายในวันนี้คือไม่เข้ากับเหตุผลเลย เพราะในขณะนี้
 ว่าเกี่ยวข้องกับท่านจะถวายพระราชอำนาจ ทำอะไร อำนาจอะไร อำนาจนี้
 เพียงแต่ว่าถึงที่ประธานพลเมืองของท่านที่ในบ้านเมืองนั้นเอง และเป็นสิ่ง
 ก่อชาติบาศคยา จะสมควรอย่างไรหรือไม่คือองค์ประมุขของประชาชนของประเทศ
 ชาติเดี่ยวก่อนที่จะดำเนินการไปให้เกิดชาติ ทั้งนี้ข้าพเจ้าว่าไม่ใช่พระราชอำนาจ
 อะไรข้าพเจ้าก็ถือว่าพระมหากษัตริย์ทรงคงวุฒิสถาเกี่ยวกับอะไรในสิ่งที่ท่านจะ
 ก้าวสู่การถวายพระราชอำนาจนั้นจะเป็นการประประ ไม่ได้ประโยชน์อะไร
 ท่านว่าประคตินั้นเป็นสิ่งที่สำคัญ ขอให้พี่น้องคิดสืบ ไม่ใช่ว่าจะเกี่ยวกับ
 ใครเป็นแต่เดิมนั้นมาว่ากับเขาหรือไม่ว่าท่านนั้น ท่านไม่ได้เกี่ยวกับ
 ใครเป็นแต่เดิมนั้นไปให้เขาคิด เขาหรือไม่เขาเท่านั้นเอง ไม่ยกอะไร จะเสีย
 อย่างไรกระทบกระเทือนอย่างไรในข้อนี้ข้าพเจ้าจึงขอเสียที่ ที่กล่าวไว้ซึ่ง
 ไม่เกี่ยวข้อง

ประการที่ ๒ ทำไม่ได้ยกเหตุผลอื่น อะไรต่าง ๆ ต่างจังหวัดต่าง
 กัน แต่ว่าขอให้ท่านนึกที่ท่านว่าเป็นรัฐอธิปไตยใหม่ จะพูดก็ตาม

ถ้าเป็นอย่างนั้นเราต้องเทียบค่าบดในราชธานีมากกว่ากันหน่อย แล้วค่าบดที่ไปไม่ได้อีกมากนักย ดองเทียบกันดีซึ่ เที่ยกับราชวรทอขู่ในค่าบดนั้นกับราชวรทอขู่ทอไป โทษจะมากเราต้องพุดทอไปจะเอาชนิด ๆ หน่อย ๆ เป็นหลักไม่ได้ เราพุดถึงเหตุผลก็ต้องพุดในประการทอไปจึงจะถูก

เรื่องดีของร่องบัวง ข้าพเจ้าก็ไม่อยาก จะว่าอะไร หรือกเวดามันไม่มีวิทย์ ก็ไม่มีวิทย์จึงดีของร่องบัวง ถ้ามีวิทย์จะทำทำไม บดินมีวิทย์มีอะไร แลวกทำไ้ เราก็เขยิบฐานะขึ้นไป นั่นเองที่เราจะทำงานเดียวกันแหละ

ในข้อที่บอกอ่าอภปรการหนึ่งตำแหน่งที่เลือก เขาก็เลือกผู้แทนที่เลือกอะไร เลือกผู้แทนที่ไม่ได้ผลเหมือนกัน ถ้าคดีที่สุดในการที่เราจะใช้ประชาชนคนนี้จะต้องมีปัญหาที่สำคัญ เป็นปัญหาที่ง่าย แต่อย่างนั้นไม่มีใหม่ ในปัญหาในชีวิตของเรานั้นจะไม่ประสพเลยหรือในปัญหาที่ยากสำคัญที่จะวันจฉายได้ เขาหรือไมเขา มีหรือไม่มี ขรรมคาก็ต้องมีจะไม่นั้นก็เรียกว่าง่ายอย่างนั้นแล้ว คนอื่น ๆ ใจเขาเรามีปัญญาจะใช้สู้ร่ายไม่ได้เราต้องใจเกียรติคนอื่นเขาม้าง ฉะนั้นถ้าเราฉลาดคนเดียวไม่ได้ ยิ่งพระมหากษัตริย์ข้าพเจ้าเชื่อว่าท่านต้องรักษาพระเกียรติของท่าน ท่านต้องดำรงในพระราชวงศ์ ท่านต้องดำรงกษัตริราชสมบัติประเพณีที่มามีแล้ว รู้ดีว่าท่านต้องวินจฉายคดีดีไปอย่างเด็ดขาด ท่านมีสิ่งที่ยึดเหนี่ยวมากกว่าเราแล้วเราหรือจะไม่บังอาจว่าดีกว่าท่านแล้ว ไปคิดต่าง ๆ นาน ๆ ซึ่งข้าพเจ้าไม่เชื่อว่าท่านจะทำเช่นนั้น แล้วอภปรการหนึ่ง มีสมาชิกหลายท่านบอกอ่าเรื่องสาธารณชนเป็นส่วนสำคัญของสาธารณชน ข้าพเจ้าบอกอ่าไม่ใช่ มันเป็นส่วนหนึ่งของประชาธิปไตย จะเป็นสาธารณชนที่ดี หรือจะเป็นประชาธิปไตยโดยมีรัฐธรรมนูญที่ดี สำคัญ ๆ จิตดีใจ หัวใจก็คือประชาธิปไตยนั่นเองแล้วในกาที่ทงประสามติ ดังทำไ้ ก็เพราะไม่มีกษัตริย์จึงต้องไม่เลือกสิ่งอื่น ก็เพราะเขาไม่มีพระมหากษัตริย์เขาคงต้องเลือกตั้งขึ้นมา ก่อนหน้าข้าพเจ้า ได้กราบเรียนแล้วหน้าท พระมหากษัตริย์ ก็มีหน้าทของประธานาธิบดี

เห็นพ้องกัน ประชาราธิบดีเขาก็ต้องกังวลเป็นกลางแล้วเราเดออกก็เดออกหน
 ดังตัวเป็นกลางไม่มีผิด ก็ขอแปลว่าเราขอให้ท่านซึ่งธรรมดาเราเดมมคิว่า
 ท่านเป็นผู้ที่พิเศษแล้ว ก็ขอขอให้ประชาชนได้มีปากเสียงที่จะวินิจฉัยปัญหา
 ได้เด็ดขาด ไร้อำนาจ โดยขอให้ไร้ท่านผ่านท่านเท่านั้นเอง เพื่อท่านได้มี
 โอกาสช่วยประชาชนโดยเสนอมติหรืออะไรก็ตาม ปัญหาที่จะต้องวินิจฉัย
 ฉะนั้นข้าพเจ้าก็เห็นว่าถ้าหากว่าจะเสียพระเกียรติยศที่จำทำไม่ได้แล้วเรา
 ปัญหาต่าง ๆ มีปัญหากฎหมายแต่คดีโง่ง แต่ก็จะมีประชามติครั้ง คดีนี้จึงง่าย
 ง่ายไม่คิดขอประชามติ แล้วต่างคนต่างมีเหตุผล ต่างคนต่างมีความคิดเห็น ต่าง
 คนต่างมีหลักการ ฉะนั้นไม่กระทบกระเทือนอะไรไม่เป็นสิ่งที่สุดท้ายทำไม่ได้
 และไม่เป็นกรที่จะให้เจ้าขอประเทศชาติของเราทำ ได้หรือมันไม่มีเหตุผล
 กรที่จะถ่วงถ่วงแล้วในทางต่าง ๆ กรที่เราขอให้ประชาชนวินิจฉัยตัดสินใน
 มีปัญหา อันสำคัญเป็นสิ่งที่ว่าอย่าง ชีวิตเป็นหลักประชามติโดยอย่างนั้นข้าพเจ้า
 จึงขอจึงขอให้เราได้มีร่างประชามติโดยไว้ได้มันคง

๑๑.๓๗ น.

พระยาอรุณการวิชัยนิพนธ์ : ในเรื่องประชามติเราทุกคนในกรณ
 ที่เกี่ยวกับอำนาจยังมีพระราชบัญญัติ ข้าพเจ้าคนหนึ่งก็เห็นไม่ควรให้
 ประชามติในการมีขัง พระราชบัญญัติที่ข้าพเจ้ามีความเห็นอย่างนั้นไม่ได้
 หมายความว่าในกรณีเช่นนี้ ข้าพเจ้าก็มีความเห็นว่าไม่ควรมีประชามติ
 โดยเหตุที่กรณดังกล่าวนี้ เรื่องนี้เป็นกรณยังมีพระราชบัญญัติ แต่เรื่อง
 เป็นประชามติคือ ๆ ไม่เข้าหามันนี่ เข้าหามันนี่เองในขณะที่เราเจ้า
 ขอรับแล้วว่าเราเจ้ายังไม่มีความเห็นไปในทางใด เพราะว่านี่เป็นปัญหาที่ยัง
 ยากเหลือเกิน คือในขณะนี้ข้าพเจ้าฟังท่านเดเราๆ ได้กล่าวมาว่านอกจากกร
 ยังมีพระราชบัญญัติแล้วจะมีประเด็นอะไรที่สมควรจะ นำสู่ประชามติ ก็กร
 ฎิปรมาณของเราในขณะนี้เราต้องจำว่าในเรื่องประชามติคนที่ถ้าจะให้มีคดีมี

LIRT

ได้ในกรณีที่ไม่เกี่ยวกับการขมขื่นพระวราชบัญญัติ เพราะเหตุว่าตกลงกันแล้วว่าที่ขมขื่นนั้นเราจะให้มีประสามคืนแต่จะใหม่ประสามคืนหรือไม่ เป็นเรื่องนอกความคิดนี้หรือไม่ ในกรณีที่ไมเกี่ยวกับการขมขื่นพระวราชบัญญัติ การที่ไม่เกี่ยวกับกฎหมายหรือไม่ที่เป็นประเด็นสำคัญเพื่อในชั้นที่พระมหากษัตริย์จะขอมติประชาชนในชั้นนั้นขอคัดข้อแรก นั้นเป็นข้อแรก แต่ว่าข้ออื่นไม่สู้สำคัญนัก ขมขื่นสำคัญมีต่อไปว่า ถ้าเราเห็นว่าการนั้นมีสมบูรณ์ที่จะขอมติประชาชนได้ ข้าพเจ้าคิดว่าบัญญัติสำคัญมีต่อไปว่าในการที่เราจะถวายพระราชอำนาจเช่นนั้น ถ้าหากว่าเรามีข้อการที่จะทำได้ด้วยการเขียนรัฐธรรมนูญไว้ให้รอบคอบว่าให้เป็นพระราชอำนาจอันแท้จริง ก็คือว่าการที่จะขอประสามคืนหรือไม่นั้นขอให้เขียนไปอย่างแท้จริงให้ พระ องค์ ได้ ทำได้ ตามพระราชอัธยาศัยจริงๆ แล้ว ข้าพเจ้าก็เห็นด้วยว่าควรจะมี แต่ว่าเราจะทำอย่างนั้นได้หรือไม่ก็เป็นข้อที่เรื่องที่เราจะต้องพิจารณาอยู่มาก ก็คือว่า ถ้าหากว่าเราจะถวายพระราชอำนาจไปโดยๆว่าในกรณีใดที่พระองค์เห็นว่าเป็นบัญญัติสำคัญสำหรับประเทศชาติให้พระองค์ขอประสามคืนได้แล้ว และในกรณีเช่นนั้นเราจะต้องไม่ตมว่าจะเป็นการยุ่งยากสำหรับเมืองไทยมากเหมือนกัน เพราะเหตุว่าถ้ามีบัญญัติอะไรขึ้นมากอาจจะมีการเรียกร้องให้พระองค์ทรงขอประสามคืน ในกรณีเช่นนั้น ถ้าหากว่าพระองค์จะทำตามที่มีผู้เรียกร้อง ท่านอาจจะทรงเห็นว่าไม่สมควรจะทำ แต่ครั้งจะไม่ทำ ก็เป็นการเรียกร้องของคนที่ดื้อมาก นี่จะเป็นการยุ่งยากแก่เมืองไทยมาก อีกประการหนึ่งในการที่เราจะถวายพระราชอำนาจนั้น มีทางหรือไม่ที่จะนำถ้อยคำที่พระองค์ได้มีพระราชอำนาจอย่างนั้นแต่จะบังคับคนที่อำนาจคนเดียวหรือบุคคลคนหนึ่งไปทำให้ท่านต้องใช้พระราชอำนาจอันนี้ โดยที่พระองค์ท่านเองทรงเห็นด้วยไม่ถ่วงเวลาที่จะใช้อย่างนี้จะมันได้หรือไม่ และถ้าเราจะพิจารณาใคร่ครวญโดยรอบคอบแล้วว่าถ้าเรามีบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญโดย มี ข้อ การอย่างรอบคอบที่จะให้พระองค์ท่านได้ทรงใช้พระราชอำนาจอัน นี้ ด้วย พระ องค์

เองอย่างแท้จริงแล้ว ถ้าเราทำได้บ้าง ชาวเขาเห็นด้วยว่าเราควรจะได้ พระราชอำนาจไว้ เพราะเหตุว่าอาจจะเหมือนกัน คือในกรณีพระองค์ท่าน เห็นว่าเป็นการจำเป็นด้วยใช่ไหม ชาวเขาเห็นด้วย แต่เราจะทำได้หรือไม่ มีข้อ ที่เราจะต้องพิจารณาอีกมาก เพื่อให้เป็นการระบอบถาวรจะได้มอบ บัญญัติ ให้กรรมการยกวางไปศึกษาดู ไปหาวิธีดูว่าเราจะทำได้ หรือไม่ นี่เราเห็นว่าจะเป็นการระบอบดีมาก การที่เรามอบให้ กรรมการไปไม่ใช่ว่าสถานที่ไม่มีจิตใจจะทำไม่ได้เช่นนั้น คือเมื่อมอบ ให้กรรมการไปศึกษามาก่อน แล้วมาถกเถียงกันใหม่คราวหลัง ชาวเขา เห็นว่าเป็นการดีแต่ระบอบมอบ ชาวเขาเห็นว่าบัญญัติเป็นบัญญัติที่ไม่ค่อยดี เพื่อเป็นการดีควรมอบกรรมการไปแต่ให้กรรมการ มาเสนอในภายหลังจะเป็นการดี

๑๑.๓๗ น.

นายอินทร สิงหนตร : ข้าพเจ้าขอเสนอขอให้ตั้งเรื่องนี้ ไปให้ กรรมการโดยสถานที่ไม่ต้องวินิจฉัย ท่านผู้ใดเห็นด้วยโปรดรับรอง บัดนี้มาซึ่งรับรอง

นายเกษม ดำรงบุตร : ประชามติเท่าที่ได้อภิปรายกันมาในวันนี้ กระผมเองในฐานะที่ได้นั่งฟังมากไม่ว่าอะไรเป็นประชามติ เพราะผู้เสนอ ไม่ได้บอกไว้ในกรณีอะไรบ้าง เท่าที่ได้อภิปรายมาเกี่ยวกับกฎหมายทั้งหมด อย่างที่ท่านเดชา ว่า เพราะว่าการระเบียบข้อบังคับที่จะมีผลให้ราษฎร ปฏิบัติตามนั้นเป็นกฎหมายทั้งต้นและมัตถ์นั้นที่ประชุมก็ได้ลงมติไปแล้ว เพราะ ฉะนั้นหากจะมอบเรื่องนี้ให้กรรมการยกวางไปค้นคว้าดี เมื่อกรรมการ ไปยกวางมาอย่างใดแล้วที่ประชุมจะได้อภิปรายกันอีกครั้งหนึ่ง

หลวงประจวบคีรีขันธ์ : ข้าพเจ้าเข้าใจยังไม่มัตถ์ที่จะมีค อกิปราย ข้าพเจ้าจะขออภิปรายต่อไป

LIRT

ประธานสภาาร่างรัฐธรรมนูญ : เราขอให้ส่งคณะกรรมการ
ท่านเห็นว่าไม่ควรส่งหรือไม่

หลวงประกอบนิติสาร : ข้าพเจ้าเห็นด้วยว่าควรส่ง แต่ข้าพเจ้า
เห็นว่าไม่ควรบีบบังคับ

ประธานสภาาร่างรัฐธรรมนูญ : ต้องตัดสินใจเสียก่อน

หลวงประกอบนิติสาร : ต้องมีข้ออภิปรายเสียก่อนแล้วจึงลงมติ
ว่าจะส่งกรรมการหรือไม่

ประธานสภาาร่างรัฐธรรมนูญ : เราขอให้ส่งกรรมการ แต่
เราควรส่งกรรมการหรือไม่ จะคัดค้านหรือไม่

หลวงประกอบนิติสาร : ประทานโทษเป็นญัตติข้อญัตติที่เรา
จะพิจารณาในที่นี้เราพูดมาแล้ว

ประธานสภาาร่างรัฐธรรมนูญ : เราขอมาแล้ว

หลวงประกอบนิติสาร : ข้าพเจ้าว่าการดำเนินการยังไม่เสร็จ
คือยังค้างอยู่ในขณะนี้ ไม่ใช่ก่อนตัดสินให้ส่งในที่นี้

นายอินทร สิงหนตวิ : ข้าพเจ้าคิดว่าข้าพเจ้าเสนอโดยถูกต้อง
แล้วขอให้ส่งกรรมการแล้วเราจะตัดสินกันได้โดยทันที ถ้าจะส่งกรรมการ
หรือไม่ ส่วนจะเขียนอย่างไรเราไว้ใจกรรมการ เมื่อมาที่นั่นแล้วเราไม่
พอใจก็เถียงกันไปใหม่ แต่ในที่นี้ขอให้ส่งกรรมการ ข้าพเจ้าขอเสนอ
อย่างนั้น แล้วข้าพเจ้าขอให้บีบบังคับว่าจะส่งหรือไม่ส่ง

หลวงประกอบนิติสาร : ข้าพเจ้าขอประทานโทษข้าพเจ้าอาจจะ
เข้าใจผิดในข้อบังคับ แต่ข้าพเจ้าว่าการอภิปรายนั้นต้องเสร็จเสียก่อน จึง
จะมีมติได้ว่าให้ทำประการใด ถ้าจะให้ลงมติให้ส่งกรรมการหรือว่าส่ง
นั้นจะวินิจฉัยเสียเอง นั้นเป็นหน้าที่ของข้ออภิปรายเสียก่อน ข้าพเจ้าเห็นว่า
ยังไม่ได้รับข้ออภิปราย ข้าพเจ้าจะขอพูดต่อไป ส่วนมติสุดท้ายไม่มีปัญหา
เราขอเปิดอภิปราย

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : คุณสุวิชัย อภิมาย

นายสุวิชัย พันธุ์เกษมบุษ : บัญญัติหากมีอยู่ฝ่ายหนึ่งจะขอให้
กรรมการ แต่ถ้าวากว่าไม่มีใครจะเสนอว่าให้ว่ากันในทันทีต้องว่า
ตามนั้น นี่เอามติในทางนั้น จะส่งหรือไม่ส่ง ถ้าไม่ส่งก็ว่ากันต่อไป แต่
ข้าพเจ้าถูกข่มขู่มาข้าพเจ้าขอเสนอเป็นเอกฉันท์คือว่า ขอเสนอว่าให้อภิปราย
กันต่อไปในสถานการณ์จะได้มีมติว่าจะให้มีเพชฌฆาตได้ในรัฐธรรมนูญ หรือ
ไม่แล้วจึงจะค่อยไปในญัตติว่าจะให้ส่งกรรมการหรือไม่ ถ้าวากว่าให้
ประชุมนี้ไม่ต้องส่ง ที่ประชุมนี้ต้องการจะให้มีเพชฌฆาตหรือจะส่งเขาเวลานั้น
ข้าพเจ้าขอเสนอให้อภิปรายในที่ประชุมนี้ต่อไปจนกว่าจะมีมติ

พระยาอรรถการวิสิณพนธ์ : ตามที่ข้าพเจ้ามีความเห็นเสนอว่า
ควรส่งกรรมการนี้ ข้าพเจ้าได้กล่าวแล้ว แต่ข้าพเจ้าก็ยังไม่มีมติว่า
อย่างไร ข้าพเจ้าเห็นเหมือนกันปัญหาเป็นปัญหายาก ข้าพเจ้าเห็นด้วย
บางท่านควรมีประชามติถ้าเขียนอำนาจให้โดยวิศกรมให้เป็นอำนาจโดยแท้จริง
ข้าพเจ้าเห็นด้วย มีข้อบัญญัติหรือไม่ว่าเป็นข้อปลัดขัยที่จะต้องพิจารณา
อีกมาก ข้าพเจ้าเห็นควรส่งกรรมการพิจารณา ถัดกันอภิปรายแล้ว
จะให้ขอประชามติส่งกรรมการ ๆ ก็มีโอกาสพิจารณาได้ ประชาชาติจะ
หรือไม่พิจารณาไม่ได้ คือได้เห็นว่าควรส่งเรื่องหนึ่งเรื่องให้กรรมการ
พิจารณา

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ข้าพเจ้าจะถามที่ประชุมเสียก่อน
คือมีความเห็นขัดแย้งกันอยู่ คือข้างหนึ่งให้ส่งกรรมการ อีกข้างหนึ่งเห็นว่า
ควรอภิปรายต่อไป

หลวงประจวบนิธิสาร : ข้าพเจ้าถนัดตามข้อบังคับ ยังไม่มีการ
มีตอกอภิปราย

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : นั้นข้าพเจ้าบอกต่ออภิปรายต่อไป

หลวงประจวบนิธิสาร : ยังไม่มีมติมีตอกอภิปราย

นายอินท สิงหนตร : ข้าพเจ้าเสนอแล้ว
หลวงประคอบนิติสาร : ถ้าเช่นนั้นข้าพเจ้าขอเบ็ดอภิปราย
ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ข้าพเจ้าว่าจะส่งกรรมการ
หรือจะอภิปรายต่อไป เหมือนกัน ถ้าอย่างนั้นถนัดอีกที่จะอภิปรายต่อไป
หรือส่งกรรมการ

นายเกษม คำรงบุต : กระผมต้องขอเรียนปรับความเข้าใจ
เล็กน้อย คือบางที่กระผมจะยกมือให้ฝ่ายที่ขอเบ็ดอภิปราย เพราะเหตุว่า
ผมถนัดใจแล้ว ต้องการจะฟังผู้ทรงคุณวุฒิอีก ๒-๓ ท่าน จึงขอถอนตน
สนับสนุนมาเมื่อกัน

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : เขาจะอภิปรายต่อไปหรืออย่าง
กรรมการ เห็นจะไม่มีใครเถียง ผู้ใดเห็นว่าเรื่องไม่ควรจะอภิปรายต่อไป
ไปประชุมอื่น

สมาชิกยกมือ ๑๘ คน

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ผู้ใดไม่เห็นด้วย ไปประชุมอื่น
สมาชิกยกมือ ๖ คน

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : เป็นอันว่าอภิปรายต่อไป

หลวงประคอบนิติสาร : ข้าพเจ้ากล่าวเพียงสั้น ๆ เพราะว่ามี
เหตุผลว่า เมื่อควรมีประชาธิปไตยไม่มีมติเกี่ยวกับประธานเป็นอย่างไร
โหวตอย่างไร มีความรู้อย่างไร ข้าพเจ้าไม่อยากจะถ่าถวง และมีบางคนว่า
ถึงตีพิมพ์ร้องไปว่า ข้าพเจ้าก็ไม่อยากจะคำนวณว่าเป็นประชาธิปไตยหรือไม่ ขอ
ให้สืบค้นตีพิมพ์เขาแล้วกัน ใครจะเห็นอย่างไร ท่านฟังเขาเองก็แล้วกัน
ข้าพเจ้ามีความห่วงใยอยู่ข้อเดียวเนื่องจากคำอภิปรายของท่านผู้มิเกี่ยวกับ
หนึ่งที่เป็นห่วงนักเป็นห่วงหน้าว่าถ้าจะไม่ถวายเป็นอำนาจให้พระมหากษัตริย์ทรง
ประมุขชาติได้ในกรณีพิเศษ อย่างนั้นเป็นการนำเสียความเหตุการณ์บางอย่าง

ที่เคยเกิดมาแล้วในประวัติศาสตร์ไทยนั้นจะช้าหรืออีก ท่านไม่บอกว่าจะไร
 ข้าพเจ้าบอกได้โดยที่ท่านหมายความว่าถนัดการตั้งราชสมบัติท่านเป็นท้องถิ่นหนา
 เพราะเรื่องหนึ่งจิตใจท่านอยู่ ข้าพเจ้าก็เห็นใจท่าน แต่สมเด็จพระเจ้าเราดวญ
 พระราชอำนาจให้พระมหากษัตริย์ขอพระราชทานได้ ในกรณีหลายอย่าง เช่นใน
 เรื่องตั้งราชสมบัติจริงอยู่อาจจะเกิดผลได้ก็ในเมื่อพระมหากษัตริย์ ท่าน เกิด
 น้อยพระทัยอะไรขึ้นมาก็จะตั้งราชสมบัติ แต่ยังไม่แน่ว่าพระทัยไปขอประชา
 มติ ข้อความเห็นประชาชนแล้วประชาชนบอกอย่างไรเพ่งตั้งราชสมบัติ
 เลยพวกเรารวมก็กตัญญูพระมหากษัตริย์มาก รัฐบาลผิด รัฐสภาผิด ผลเช่นนั้น
 คืออาจจะดี แต่ว่าแน่หรือถกถกตั้งกันข้าม เกิดศิริมงคลหรืออะไรเป็น
 ประกันว่าจะเป็นอย่างนั้น ดังนั้นเป็นเรื่องของการเถา มีคนข้าพเจ้าจะพูด
 ในหลักที่รัฐธรรมนูญเขียนไว้เพื่อเหตุการณ์ในกรณีตั้งราชสมบัติว่าพระมหาก
 กษัตริย์มีพระราชอำนาจขอประชามติได้ รัฐธรรมนูญจะต้องบังคับไว้ด้วยว่า
 ถ้าราษฎรลงมติว่าไม่ให้ตั้งราชสมบัติพระเจ้าแผ่นดินก็อยู่ไม่ได้ ต้อง
 เขียนอย่างนั้นจึงจะศักดิ์สิทธิ์ ถ้าไม่เขียนอย่างนั้นแล้วผลจะเป็นอย่างไร
 สมมติว่าราษฎรออกเสียงเกินกึ่งของประเทศว่าพระ มหา กษัตริย์ ควร จะ ทรง
 ราชย์อยู่ต่อไป แต่ว่าเกิดเสียงนั้นได้มาโดยไม่บริสุทธิ์เกิดข้างพร้อย พระ
 มหากษัตริย์ท่านพระทัยน้อยว่าเสียงอย่างนั้นเป็นทศรหาท่านถั่งละ เขาอะไรไป
 ห้ามท่านหรือว่าเสียงก้างเหล็กเกิน ขณะนั้นขณะเดียวท่านก็อาจจะบอก
 ไม่ได้ถาวร ขึ้นอยู่พวกเสียงข้างน้อยก็อาจจะปฏิเสธได้ ไปตั้งว่าเขาอะไรไป
 บังคับท่าน ไป ๆ มา ๆ ก็อยู่ที่พระทัยท่านเอง ถ้าเขียนไว้ข้างนั้นคุณตรราย
 มากกว่าที่จะมีประโยชน์แท้จริง แล้วจะเขียนรัฐธรรมนูญให้หรือไม่ว่า
 ถ้ามีประชามติแล้วจะไม่ทรงอยู่ จะตั้งราชสมบัติไม่ได้ ไม่มีการขับ เขียน
 อย่างนั้นจึงจะได้ประชามติ โปรดพิจารณาว่าในหลักถาวรเป็นแต่เพียงว่า
 ขอให้พระมหากษัตริย์อาศัยเสียงราษฎรหนุนอยู่ด้วย แต่ไม่ได้บังคับไว้ว่า
 ผลเป็นอย่างไรท่านปฏิเสธอย่างไร ถ้าบังคับไว้ข้าพเจ้าว่าไปกันสู่ค้ำกันเอง

เรื่องเป็นเช่นนี้ข้าพเจ้าขอให้ท่านโปรดไต่กรวจดูให้คิดว่า ถ้าเขียนเมื่อเหตุ
วารนั้นมันจู่จอนี่ควายมากหลายเหลือเกิน

ม.ร.ว. เสนีย์ ปราโมช : ข้าพเจ้าได้ฟังเรื่องนั้นมาหลายวันและ
พยายามติดตามขอข่าวกระทรวงมหาดไทยมาตลอดเห็นว่ามันก็ยาวทางฝ่ายผู้ เสนอให้ มี
ประจักษ์ตัวถนัดอะไร ข้าพเจ้าขอปัดไปโดยเป็นของปวงชนกับกับกันแล้วในข้อนั้น
ถ้าเจ้าไม่เคยเขียนมันเป็นพอร์มมวดถาวร มันจะเขียนลงไปข้าพเจ้าอยากจะ
ทราบว่าท่านห้องประโยชน์อะไรกัน ข้าพเจ้าก็ติดตามมา ก็พุกกันมาเป็น
หลายประการ เราต้องมาเทียบกันดูว่าถ้าเมื่อว่ารัฐธรรมนูญของเราถ้าหากว่า
ได้มีประจักษ์ไปแล้ว บางท่านก็กล่าวเรื่องหนึ่งว่าเรื่องดินแดนเป็นต้น ใน
เรื่องดินแดนถ้าหากว่าเราได้มีรัฐธรรมนูญไว้ว่าจะให้เขียนประจักษ์ และ
จะให้มันทำให้เป็นปัญหาเรื่องดินแดนนั้นข้าพเจ้าเห็นว่าเป็นไปไม่ได้ ก็เมื่อ
ไม่นานมานี้ตอนที่เพิ่งสงคราม แล้วทางฝ่ายสหประชาชาติก็เรียกร้องดินแดน
ที่เขาเสียกลับคืนมา ในทางฝ่ายรัฐสภา ก็ รัฐบาลก็ ก็ยอมเป็นผู้ที่
เหตุการณ์ใกล้ชิดกับทางต่างประเทศ และเราจะให้ราษฎรเมืองไทยไปออก
เสียงประจักษ์ได้อีกนั้น และไปตามประชาชนว่าเราจะยอมเสียดินแดนให้
กับเขาหรือไม่ ใครจะไปบอกว่าเขาจะยอมเสียดินแดนให้เขา ผู้ที่คิดสิ่งนี้จะ
คิดสั้นในทางที่ไม่ยอมให้ มันผิดแห่งการลงประชามติไม่ยอมแล้วผลที่จะเกิด
ขึ้นก็คือสงครามและเราจะไม่ได้ยึดมั่นและเราจะไม่มีร่องอะไรต่ออะไรระ
พัดซึ่งเราประชาชนไม่ยอมให้เขา เพราะฉะนั้นการที่จะทำอะไรลง ไปอย่า
ให้มันรุนแรง และไม่ให้เป็นการผูกมัดและปรับปร้าเรา และตั้งเหล่านี้เป็น
ของต่างประเทศโดยฉะเพาะ นี้ข้อหนึ่ง ข้าพเจ้าอยากจะติดตามดูแล้วมี
ประชามติดินแดนต้องเสียอะไร และมีกรกล่าวถึงพระบิรมหาราชเจ้าเสีย
ถดินแดนว่าไม่คิด ไปเสียให้ทำไม แต่ในขณะนั้นความจำเป็นมีอะไรบาง
ที่เราต้องเสียดินแดนให้เขา เมืองไทยเราเล่นกันด้วย เราไม่เอกราชอยู่
พอแล้ว และท่านก็ทำให้เราอยู่เป็นเอกราชอยู่มาจนทุกวันนี้ ถ้าจะให้ประชาชน

ลงประชามติ เขาจึงอาจเข้าก็จะเห็นผลเสีย อย่างเช่นถ้าเขา
อยากเสียภาษีบ้าง หรือหนึ่ง เรื่องคืนแดนข้าพเจ้าเห็นว่าถ้าให้ประช
ประชามติเช่นนั้นแล้วข้าพเจ้าเห็นว่าประเทศไทยอยู่ไม่ได้ ผมได้ทราบเรื่อง
มาเป็นชยร่มาก อีกข้อหนึ่งประชามติในเรื่องหลักเกณฑ์ของกฎหม
หมายการขึ้นออกไปไม่ได้ ในขณะนั้นอีกที่พลโทกรมอยู่ ข้าพเจ้าก็
คิดว่าข้าพเจ้าเองในฐานะที่เป็นหัวหน้าฝ่ายบริหาร เกี่ยวข้องในเรื่องนี้เมื่อ
มาแล้ว ข้าพเจ้าก็จะหาทางไปบางสิ่งบางอย่างเป็นผลดีเท่านั้น
การที่จะวินิจฉัยถึงโทษบังคับกันนั้นก็เป็นไปได้ อย่างเช่นในเยอรม
นี ถ้าก่อนนั้นคนศาลต่างประเทศคดีขึ้นประหารชีวิตก็มี ได้ถูกกัน
ถ้าเขาจะมาตั้งศาลอาชญากรรมในเมืองไทย เขาก็เห็นผลดีอย่างหนึ่ง
ที่จะเกิดขึ้นในเมืองไทยเป็นแน่ เพราะเขาถือว่าเมืองไทยพึ่งสงคราม
เป็นอย่างนี้ ข้าพเจ้ามีเอกสารที่ระบุนั้น เพราะเขายืนยันมาอย่างนั้น
เมืองไทยพึ่งสงคราม เมื่อเช่นปัญหาที่เกิดขึ้นเช่นเดียวกัน เมื่อพึ่ง
อาชญากรรมที่ศาลชั้นล่างระบุนั้นในเมืองไทย แล้วอะไรเสีย ก็เอกสาร
ศาล ซึ่งเมืองไทยคือตัวว่ามีการทางศาลแล้ว ลงท้ายศาลต่างประเทศ
จะมาชำระความในเมืองไทย แล้วที่ที่เราจะทำอย่างไร เราจะทำ
เราต้องทำเราต้องออกกฎหมายอาชญากรรมสงคราม แล้วผลที่ดีเป็นอัน
เราก็รอดไปได้ ถ้าแต่ที่ว่าต่างประเทศมาตั้งศาลแล้ว ป่านนี้พวกขอ
ยังไม่ออก ต้องตกจำคุกอยู่ แต่ของเราจะแกลงทำไปเองทำได้ตาม
ใจ ถ้าปล่อยให้เขาทำแล้วบ้านเราคงไม่ปล่อยออกมา ข้าพเจ้านั้น
หลักฐาน ท่านไปตรวจดูว่า ศาลฎีกาของเราคดีกฎหมายอาชญา
กรรมไม่มีผล ทางต่างประเทศเขายืนยันเข้ามาเกี่ยวข้องทันที
รับรองว่าเมื่อไรเราต้องการอาชญากรรมเราต้องตั้งให้เขาโดยไม่มีคำ
จนกระทั่งคนไทยก็ตั้งตั้งด้วย แล้วพอทันทีที่เราประกาศพระบรม
อาชญากรรมไร้นัดเราก็เสียเอกสารทางศาลทันที เพราะว่าเราต้องส่งคน

LIART

แก่พระมหากษัตริย์ท่านจะไม่ถูกตั้งมาเล่นการเมือง จะต้องเป็นอันนิ่ง
 ท่านอย่าบอกว่าคุณหมายถึงไม่เกี่ยว ส้มกับตัวพระมหากษัตริย์ถูกตั้งมาเล่น
 เมือง ใช้เป็นส้มมากมได้วาท์ จะต้องเป็นเรื่องยุ่งกันอย่างไรพวกพลเมือง
 เหลือมากจนท่านจะมีการร่างกฎหมายมีสัมปะทกเหลือต้องเสนอประชาชนมาว่า
 จะเอาอย่างไร อย่างน้อยคนเห็นกับสัมปะทกเหลือก็ไม่เห็นด้วยกับ
 มหากษัตริย์แล้ว ประชาชนชาวไทยก็ต้องมีทั้งฝ่ายค้านและไม่ค้าน
 เห็นด้วยและไม่เห็นด้วย ถ้าท่านเอาพระมหากษัตริย์มาเกี่ยวข้องกับ
 กษัตริย์ก็ต้องพดลยอมมีโทษอย่างที่ท่านสมารถในโตกลงใจแล้ว
 เหตุที่อยากจะทำให้ท่านปกเกล้า ไม่อยากจะทำอย่างนี้เกิดมาซึ่ง
 ปกครอง พระมหากษัตริย์เราก็มียอของก็เคยของท่านนั้น สันไปองค์
 พระมหากษัตริย์บ้านเมืองเรานั้นขอ ข้าราชการก็ตามนี้ให้มาทรงปก
 ไม่ใช่ปกครอง แต่ถ้าจะมีประชามติต้องมีหลักประกันต้องทำจริงจ
 บทบัญญัติไว้ให้ละเอียดให้มีประชามติจริง ๆ ข้าราชการไม่ต้องการสุ
 จับชามหนึ่ง สุรางค์หนึ่งจะกลายเป็นสุรางค์ไปบ้าง คอมมิวนิสต์กับ
 ไม่ใช่ประชาชนชาวไทยมดี ข้าราชการกลัวเหลือเกินให้ท่านแรงบ
 กับข้าราชการว่าทำอะไรอย่างไรจึงจะได้ประชามติที่จริงมาที่ควร แต่
 ชาติจะเปลี่ยนความเห็นได้ และอย่าลืมนะประชานิยม ข้าราชการได้
 ว่าเป็นใจเขยติสต์ ข้าราชการที่เหมือนกันไม่ใช่ว่าไม่ดี ประ
 ค้อมมีเสียงข้างมาก แต่ต้องมากด้วยความคิด ความรักความ
 ปกครองได้ ถ้าจะมากแต่เสียงอย่างเช่นใจ ๕๐๐ คน ประชุมกัน
 ว่าจะปล้นชาติหรือไม่ดี ที่สุดใจก็ต้องชนะใช้ใหม่ แต่นั่นไม่
 ไม่ใช่เสียงสวรรค์ เสียงสวรรค์มันจริงแต่ฟังไม่ได้ศัพท์ ไม่รู้ว่า
 คัดอะไรกันนั้น ข้าราชการลือสุรางค์ ข้าราชการลือจริง ๆ ทำอย่าง
 ขอให้รัฐบาลละเอียดจริง ๆ ว่าจะทำอย่างไรจึงจะได้ประชามติ

เห็นการไกลและได้ประโยชน์จริงๆ ไม่ใช่เห็นแก่สัมภเวสีเกิดมื่อ ขอให้ชี้แจง
ว่าก่อนว่าจะทำอย่างไร

๑๒.๐๓ น.

ขุนประเสริฐสุภมาตรา : ประเด็นที่ข้าพเจ้าฟังมานาน ข้าพเจ้า
ขอแยกประเด็นที่เกี่ยวกับพระมหากษัตริย์ ข้าพเจ้าพอหาทางที่จะเสนอได้
แต่เมื่อค้นเจอข้อมูลประเด็นที่รับรองกันว่าเป็นประเทศไทยเป็นประเทศที่แพ้สงคราม
คดีสำหรับข้าพเจ้าไม่ถือเอาประเทศไทยเป็นประเทศที่แพ้สงครามหรือไม่เคยชนะ
สงครามแม้แต่ถูกบังคับทั้งชนทั้งตงโดยประเทศที่มีมหาอำนาจ ถ้าหากว่า
ข้าพเจ้ามีความสามารถที่จะออกความเห็นได้แล้ว ข้าพเจ้าคิดว่าถ้าข้าพเจ้า
ปฏิบัติได้ ข้าพเจ้าจะเรียกความเสียหายจากประเทศทั้งสองฝ่าย ข้าพเจ้า
ขอฝากความคิดเห็นอันนี้ไว้ด้วยว่า ประเทศที่ยั่งยืนไม่ได้เปลี่ยนเหมือนสภา
มีเหมือนคนละรัฐบาล ประเทศไทยไม่เคยแพ้สงครามและไม่เคยชนะสงคราม
ถือเป็นประเทศที่ถูกกดขี่ชนทั้งตง ชนประเทศที่เราได้ถอยถอยถอยถอย
เบ่งออกแล้ว และถ้าหากว่าจะมีประชามติตั้งที่เราได้เสนอแล้วข้าพเจ้าขอ
พระมหากษัตริย์ออกจากเรื่องนี้ ข้าพเจ้าว่าจะมีได้โดยไม่เอาพระมหากษัตริย์
มาผูกพันด้วยเลย แต่ก่อนอื่นตามที่มีท่านสมาชิกได้อภิปรายมาแล้วฝ่ายที่
ไม่อยากให้มีประชามตินั้น คือเห็นว่าการแล้วเราก็จะใช้กันเพื่อ และ
มีสมาชิกบางท่านก็ว่าขอให้อ้างว่ามีกรณีบางเรื่องใหม่ที่ว่าเขียนไปแล้วเราจะ
ได้ใช้ หรือเราจะเขียนใจเล่นโก้ๆ ข้าพเจ้าก็พยายามคิดว่ามีบางกรณี
ไม่เกี่ยวกับกฎหมายก็เหมือนกัน คืออย่างที่ว่าเบบความคับขันที่ได้โดย
ปรากฏมาแล้ว และข้าพเจ้าก็คิดว่าคล้ายๆกับของข้าพเจ้า คือฝ่ายบริหาร
เป็นผู้ทำงานให้ สภาเป็นผู้ตั้งงาน แต่อีกมีกฎหมายที่ซึ่งเคยมีมาแล้วซึ่ง
รัฐบาลบอกว่าทำไม่ได้ แต่อีกมีกฎหมายฉบับนั้นขอออกมา อย่างนี้

เรียกว่าเป็นความคับขันชนิดที่ใคร ๆ ก็ต้องว่ารัฐบาลเขาจะอยู่หรือไม่ ถ้าพูดตามจรรยาเท่าที่ปรากฏถือว่ารัฐบาลต้องดาออก

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญ : ถ้าจะขยายไป หมดเวลาก็ต้องเลื่อนไป

ขุนประเสริฐสุภมาตรา : ไม่ยาว ผมพูดตามประเด็น ขออีก ๑ นาที

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญ : ถ้ายาวไปก็ข้อได้ ไปต่อในการประชุมคราวหน้า ก็ขอให้ท่านพูดต่อในการประชุมคราวหน้า เลื่อนไปต่อในการประชุมคราวหน้า

เลิกประชุมเวลา ๑๒.๐๕ นาฬิกา

คณะกรรมการตรวจรายงานการประชุมสภาว่างรัฐธรรมนุญ

นายเกษม บุญศรี	นายเจริญ บัณฑิตโร	ผู้ตรวจรายงาน
ขุนคงฤทธิศักดิ์ษากร	นายประเสริฐ บัณฑิตคุณซ์	..
หลวงองค์คณาบุรุษ	นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ	..
พ.อ. กำนัน จำนงภูมิเวท	นายสุรินทร์ ถิฬดากร	..
นายบุญเท่ง ทองสวัสดิ์	นายสุชนันท์ จิตรภักดิ์	..
	นายศิริ มนต์ไตรเวศย์	..
	นางสาวอารีรัตน์ ตูมบุญ	..
	นายเด็ก จารุณี	..
	นางโฉมเฉตา ถิฬดากร	..

LIRT

๑๒๓๓๓

นายพิพัฒน์ เอกะโรหิต	ผู้ศรัยงาน
นายดวง เจียรพงศ์	„
นางสาวฉันทนา สาณมัย้อม	„
นางสาวผาณิต ศัตรุกรมระ	„
นายโชค คุปตะวาทิน	„
นายชุตม พดอยตั้งวาลัย	„
นายประภัสร์ จินตามัย	„

นายหยุด แสงอุทัย
เลขาธิการสภากร่างรัฐธรรมนูญ

ศรีธรรมมาธิเบศ
ประธานสภากร่างรัฐธรรมนูญ

